

**СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ
ВЕЛИКОБЕРЕЗОВИЦЬКОЇ
ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ
НА 2021-2027 РОКИ**

ВЕЛИКОБЕРЕЗОВИЦЬКА
ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА

СТРАТЕГІЯ РОЗРОБЛЕНА В РАМКАХ ПРОГРАМИ

LEAD
З ЄВРОПОЮ

2021

ЗМІСТ

Вітальне слово селищного голови.....	3
Вступ.....	4
Розділ I. Аналітична частина.....	8
Розділ II. Сценарії розвитку територіальної громади.....	26
Розділ III. Стратегічне бачення перспективного розвитку територіальної громади.....	29
Розділ IV. Стратегічні та оперативні цілі розвитку територіальної громади.....	36
Розділ V. Аналіз відповідності положень місцевої стратегії Державній стратегії регіонального розвитку України та регіональній стратегії розвитку.....	49
Розділ VI. Етапи та механізми реалізації місцевої стратегії.....	52
Розділ VII. Моніторинг та оцінка результативності реалізації місцевої стратегії.....	53

ВІТАЛЬНЕ СЛОВО СЕЛИЩНОГО ГОЛОВИ

Шановні жителі Великоберезовицької громади!

Кожна громада є складним соціально-економічним механізмом. Це одночасно і територіальна цілісність, і середовище функціонування, і спосіб життя, і можливості культурного, духовного, фізичного розвитку як окремої особистості, так і громади в цілому. Тому тільки спільними зусиллями ми повинні визначити головні напрямки розвитку інфраструктури громади, проведення системної роботи з поліпшення місцевого бізнес-клімату, розширення інвестиційних можливостей, збільшення людського капіталу, адже в цьому є головне призначення Стратегії.

У результаті роботи зі стратегічного планування, Великоберезовицька громада отримує документ, завдяки якому зможе раціонально організувати свою діяльність та стратегічно розподілити наявні ресурси. Стратегія розвитку громади дасть змогу об'єктивно оцінити соціально-економічний та ресурсний потенціали території та сформувавши її інвестиційну привабливість.

На основі напрацьованої Стратегії планується забезпечити формування належної соціальної та інженерної інфраструктури громади, створити комфортні умови для проживання та відпочинку її мешканців.

Хочу подякувати всім, хто долучився до процесу розроблення цього документа: членам робочої групи, апарату селищної ради, представникам депутатського корпусу, старостам і всім небайдужим, хто приходив на засідання групи, готував описи ідей технічних завдань до Плану реалізації, брав участь в обговореннях.

Процес розроблення Стратегії позаду, попереду праця над впровадженням і моніторингом досягнутих результатів.

Вірю, що спільними зусиллями нам вдасться збудувати спроможну громаду, забезпечити сприятливі умови для розвитку бізнесу та належний рівень життя мешканців Великоберезовицької територіальної громади!

З повагою
селищний голова

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Андрій Галайко'.

Андрій ГАЛАЙКО

ВСТУП

В результаті децентралізації влади, яка в Україні розпочалася у 2014 році, відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України № 724-р. від 12 червня 2020 року, було утворено Великоберезовицьку територіальну громаду Тернопільської області. Громада об'єднала тринадцять населених пунктів з адміністративним центром у селищі Велика Березовиця.

На етапі створення громада зустрілася з рядом викликів, серед яких є:

- формування ефективних механізмів організації (управління) процесу надання широкого спектру послуг;
- забезпечення доступності цих послуг для всіх мешканців громади;
- збільшення кількості зацікавлених сторін, з якими потрібно узгоджувати прийняття рішень у межах територіальної громади.

Ефективним засобом подолання цих викликів має стати перспективне (середньо- та довгострокове) планування територіальної громади. Із цією метою територіальна громада використовує кращі практики європейських країн щодо механізмів стратегічного планування розвитку за участі широкого кола зацікавлених сторін – представників різних населених пунктів, різних підприємств, установ та організацій, різних політичних поглядів. Такий підхід дає змогу вивільнити творчий потенціал громади та сформуванати більш виважену, якісну політику розвитку. Цінність такого процесу планування полягає не тільки у змісті самого документа Стратегії, а в процесі його розроблення.

Стратегічне планування є одним з найважливіших напрямів планової діяльності території в цілому й визначає зміст основної функції управління. Суть стратегічного планування полягає у виділенні істотного у всьому комплексі змін, бажаного і можливого становища територіальної громади у майбутньому.

Щоб кошти, які акумулюються в бюджеті Великоберезовицької територіальної громади використовувались для зростання, активні громадяни громади, підприємства, установи, організації, структурні підрозділи Великоберезовицької селищної ради протягом 2021 р. працювали над стратегічним плануванням розвитку громади.

Цей документ готувався на довготривалу перспективу і опирається на реальні фінанси, які можна залучити. Процес його підготовки відповідав правилам громадської участі.

Підготовка Стратегії розвитку відбувалася у відповідності з методологією, запропонованою Програмою «U-LEAD з Європою» та іншими методиками із стратегічного планування.

Розробка Стратегії здійснюється з дотриманням наступних принципів:

об'єктивності – розробка документів на основі даних органів державної статистики, інших центральних і місцевих органів виконавчої влади, результатів опитувань громадської думки, з урахуванням реальних цілей та індикаторів (показників), яких можливо досягти та оцінити;

обґрунтованості та доцільності – розроблення документів на основі чітко визначених цілей розвитку та економічно обґрунтованих заходів та проєктів, що сприяють їх досягненню із використанням кращого світового досвіду у сфері прогнозування економічного і соціального розвитку;

координації – взаємозв'язку та узгодженості довгострокових стратегій, планів і програм розвитку на державному, регіональному та місцевому рівнях;

відкритості та прозорості – забезпечення доступу громадськості, що передбачає інформування про цілі, завдання та очікувані результати та показники виконання

стратегічних та програмних документів, а також забезпечує всіх суб'єктів господарської діяльності необхідними орієнтирами для планування власної виробничої діяльності;

паритетності – створення рівних можливостей для висловлення позицій всіх сторін під час розроблення та реалізації відповідних документів;

сталого розвитку – забезпечення розвитку громади для задоволення потреб нинішнього покоління з урахуванням інтересів майбутніх поколінь під час розроблення та реалізації відповідних документів.

Методологія розглядає сталість (сталий розвиток) і соціальну інтеграцію як основні принципи місцевого розвитку.

Сталий розвиток має в своїй основі **чотири ключові мети**:

- суспільний прогрес та рівність;
- стабільне економічне зростання;
- захист навколишнього середовища;
- збереження природних ресурсів.

Залучення широкого кола громадян до процесу розробки Стратегії розвитку територіальної громади дозволяє ідентифікувати та знайти прийнятні шляхи усунення проблем громади, забезпечити налагодження діалогу між громадськістю та владою. При цьому однією з основних складових процесу планування є обов'язкова участь у ньому всіх активних та зацікавлених представників громади.

Створений разом з громадою стратегічний план, незалежно від особистісних якостей керівників або політичної ситуації, спрямовується на покращення стандартів життя, зміцнення місцевої демократії, виховання суспільно-активних громадян.

Розпорядженням Великоберезовицького селищного голови № 8 від 12 січня 2021 року була сформована Робоча група з підготовки Стратегії розвитку Великоберезовицької територіальної громади на 2021-2027 роки.

Таблиця 1. Склад Робочої групи з розроблення Стратегії розвитку Великоберезовицької територіальної громади на 2021-2027 роки

№	Прізвище, ім'я та по батькові	Посада (сектор, який представляє)
1.	Галайко Андрій Васильович	Селищний голова / Керівник робочої групи
2.	Зазуляк Оксана Михайлівна	Координатор робочої групи / Начальник відділу економічного розвитку, інвестицій та державних закупівель
3.	Яницька Наталія Петрівна	Секретар робочої групи / Начальник відділу загальної та організаційної роботи
Члени робочої групи		
4.	Тимчій Володимир Богданович	Заступник селищного голови
5.	Король Володимир Михайлович	Заступник селищного голови
6.	Блащак Дарія Павлівна	Староста с. Настасів, Йосипівка, Мар'янівка
7.	Гутор Ольга Михайлівна	Староста с. Велика Лука
8.	Криницький Володимир Дмитрович	Староста с. Миролюбівка, Лучка
9.	Мац Марія Петрівна	Староста с. Буцнів
10.	Пастух Іван Мирославович	Староста с. Мишковичі
11.	Спяк Михайло Андрійович	Староста с. Петриків
12.	Хом'як Богдан Андрійович	Староста с. Острів
13.	Цаль Василь Зіновійович	Начальник відділу освіти
14.	Злонкевич Микола Ярославович	Начальник відділу культури
15.	Казимирів Ольга Борисівна	Начальник фінансового відділу

16.	Онукевич Юрій Васильович	Юристконсульт
17.	Баран Андрій Степанович	Представник підприємницького сектору (за згодою)
18.	Малецький Юрій Богданович	Представник підприємницького сектору (за згодою)
19.	Луців Михайло Васильович	Депутат селищної ради, представник підприємницького сектору (за згодою)
20.	Шершун Роман Петрович	Представник підприємницького сектору (за згодою)
21.	Самотяга Орест Васильович	Представник підприємницького сектору (за згодою)
22.	Барладин Павло Васильович	Представник підприємницького сектору (за згодою)
23.	Данилюк Володимир Давидович	Представник підприємницького сектору (за згодою)
24.	Куріца Андрій Андрійович	Голова Молодіжної ради (за згодою)
25.	Савчак-Клизуб Людмила Володимирівна	Представник громадськості (за згодою)
26.	Данилюк Олександр Володимирович	Голова ГО «Спілка захисників України Західного регіону» (за згодою)
27.	Пришляк Іван Григорович	Депутат селищної ради (за згодою)
28.	Крупа Любомир Левкович	Депутат Тернопільської обласної ради (за згодою)
29.	Губиш Наталія Євгенівна	Представник громадськості (за згодою)
30.	о. Ігор Драпак	Представник духовенства (за згодою)
31.	Шевчук Михайло Степанович	Представник підприємницького сектору (за згодою)
32.	Бронецький Ігор Михайлович	Начальник відділу молоді, спорту, сім'ї та туризму
33.	Бунько Надія Іванівна	Начальник відділу земельних ресурсів та просторового планування

Підготовка Стратегії розвитку Великоберезовицької територіальної громади розпочалася з проведення соціально-економічного аналізу, який передбачав дослідження основних тенденцій соціально-економічного розвитку сукупності населених пунктів Великоберезовицької територіальної громади за попередній період, дослідження оточення (зовнішнього середовища) та оцінка можливостей розвитку громади.

Основними методами роботи робочої групи були: мозковий штурм; техніка номінальних груп, фокус групи, індивідуальна та групова робота, дискусії та дебати, тощо.

➤ **18 січня 2021 року** відбулося перше засідання членів Робочої групи, під час якого члени робочої групи ознайомилися з процесом стратегічного планування громади, розглянули анкети опитування підприємців та мешканців громади, вивчили документи для створення соціально-економічного аналізу громади та визначили відповідальних за їх наповнення, попрацювали над практичною вправою у трьох фокус-групах, а саме: «Громадськість, інфраструктура, екологія», «Бізнес, економіка, фінанси», «Гуманітарна справа» та презентували результати своєї роботи.

Результатом засідання робочої групи стало затвердження заходів з розроблення Стратегії розвитку Великоберезовицької територіальної громади на 2021-2027 роки.

➤ **26 лютого 2021 року** відбулося друге засідання членів Робочої групи, під час якого було презентовано цікаві ідеї щодо стратегічного бачення громади.

На засіданні було презентовано проєкт розробленої SWOT-матриці, проведений аналіз взаємозв'язків факторів SWOT і підготовлені базові аналітичні висновки щодо порівняльних переваг, викликів і ризиків розвитку Великоберезовицької громади.

➤ **06 липня 2021 року** відбулося третє засідання членів Робочої групи, під час якого була здійснена наступна діяльність:

- визначення остаточного бачення розвитку Великоберезовицької громади;
- визначення стратегічних, операційних цілей та завдань стратегії;

- оголошення про підготовку технічних завдань на проекти розвитку, які відповідають завданням Стратегії.

Упродовж липня-серпня 2021 року відбувалася підготовка технічних завдань на проекти розвитку, які відповідають завданням Стратегії. Усього за цей період зацікавленими у розвитку Великоберезовицької територіальної громади, представниками місцевого самоврядування, бізнесу, громадських організацій було підготовлено 181 проектна ідея, загальна вартість їх реалізації впродовж 2021-2024 років становить близько 360 млн.грн.

➤ **17 вересня 2021 року** відбулося четверте засідання членів Робочої групи, під час якого:

- узгодили кількість проектів та їх розподіл у розрізі стратегічних цілей та завдань Стратегії;
- активно працювали у групах, а саме: визначали доцільність та пріоритетність проектів розвитку кожної стратегічної цілі;
- аналізували фінансове забезпечення виконання завдань Стратегії;
- знайомилися з порядком здійснення стратегічної екологічної оцінки (CEO) проекту Стратегії розвитку громади та Плану заходів з її реалізації;
- обговорювали систему моніторингу та оцінки якості виконання Стратегії;
- також визначали порядок проведення громадських презентацій та інших кроків, які необхідно здійснити для ухвалення Стратегії на сесії селищної ради.

➤ **19 жовтня 2021 року** на громадських обговореннях було представлено проект Стратегії розвитку Великоберезовицької територіальної громади на 2021-2027 роки та рекомендовано до затвердження на сесії Великоберезовицької селищної ради.

➤ **22 грудня 2021 року** на черговій сесії Великоберезовицької селищної ради було затверджено Стратегію розвитку Великоберезовицької територіальної громади на 2021- 2027 роки.

Усі засідання Робочої групи проводилися у відкритому режимі, тому всі охочі мали можливість брати участь у розробленні Стратегічного плану.

Координувала роботу та забезпечувала технічний супровід розробки Стратегії розвитку начальник відділу економічного розвитку, інвестицій та державних закупівель Великоберезовицької селищної ради Оксана Зазуляк. Методичне забезпечення, експертний аналіз даних і результатів досліджень, надання консультаційних послуг з питань стратегічного планування забезпечував експерт зі стратегічного планування Програми «U-LEAD з Європою» Зеновій Сірик.

РОЗДІЛ І. АНАЛІТИЧНА ЧАСТИНА

1. Актуальний стан, основні тенденції та проблеми соціально-економічного розвитку територіальної громади Географічне розташування

Великоберезовицька громада має вигідне географічне розташування: знаходиться в центральній частині Тернопільської області та межує:

- на півночі — із Тернопільською міською громадою;
- на північному заході — із Підгороднянською громадою;
- на заході — із Купчинецькою громадою;
- на сході — із Великогаївською громадою;
- на південному сході — із Теревовлянською громадою;
- на півдні — із Микулинецькою громадою;
- на південному заході — із Золотниківською громадою.

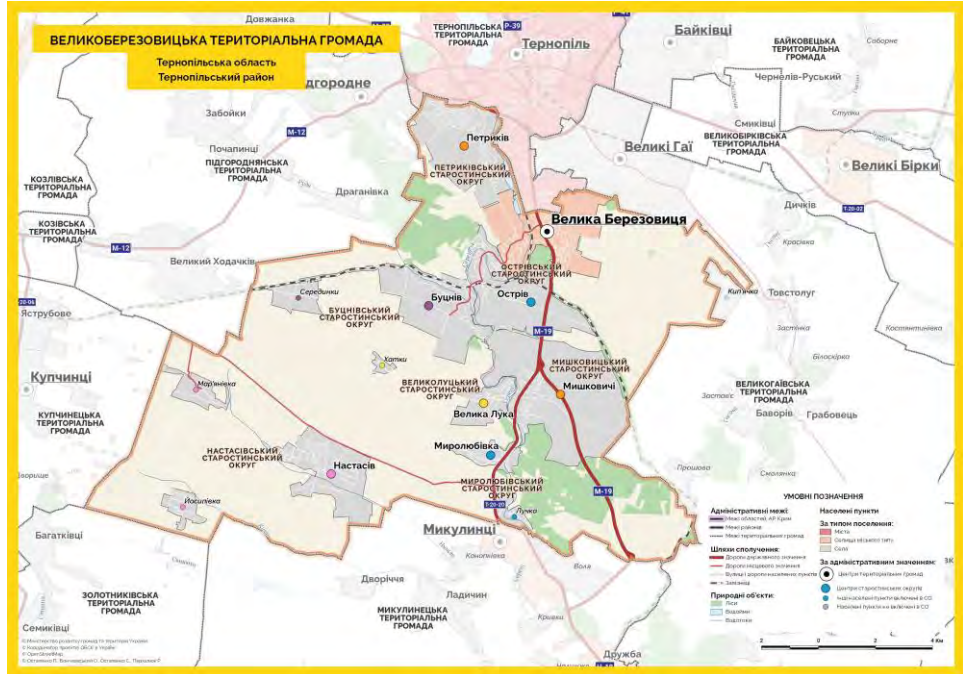

Рис.1.1.Картосхема Великоберезовицької ТГ

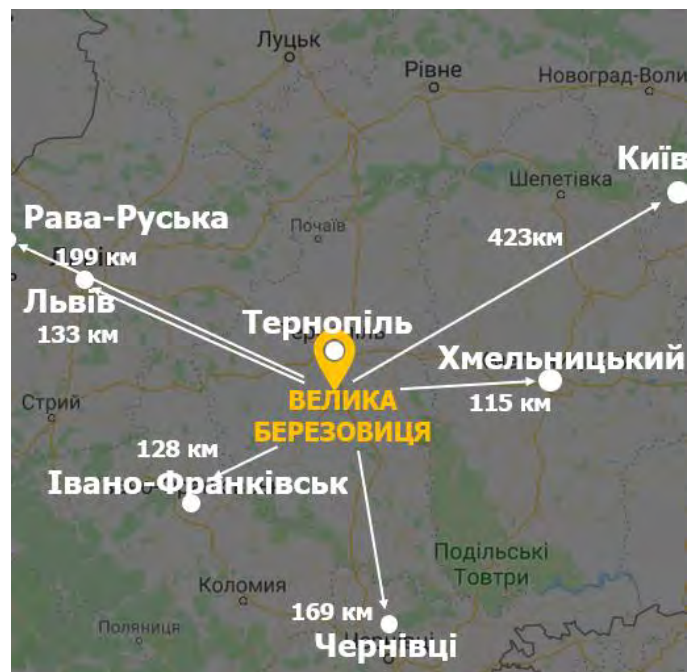

Рис.1.2. Відстань до найближчих обласних центрів, столиці України та пункту перепуску на кордоні з Європейським Союзом

Площа громади, характеристика ґрунтів, природно-ресурсний потенціал та кліматичні умови

Площа територій Великоберезовицької громади становить 196,9 км² та представлена у діаграмі 1.1:

Площа Великоберезовицької громади в розрізі старостинських округів, км²

Діаграма 1.1.

На землях Великоберезовицької громади переважають опідзолені чорноземи з товщиною гумусованого шару 80-90 сантиметрів. Вміст гумусу становить 3,6-3,8 %, а рівень рН коливається у межах 5,7-5,9. Ґрунти середньосуглисті ґрунти, зернистої структури. У долині річки Нішла поширені лучні ґрунти. Вони карбонатні. Вміст гумусу в них становить близько 4 %, а рівень рН — 6,7-6,9. У заплаві річки переважають лучно-болотні ґрунти. У структурі земель, що оточують громаду, різко переважають сільськогосподарські угіддя - близько 75 %, землі житлової і громадської забудови становлять майже 8%.

Структура земельного фонду громади представлена у діаграмі 1.2:

Діаграма 1.2.

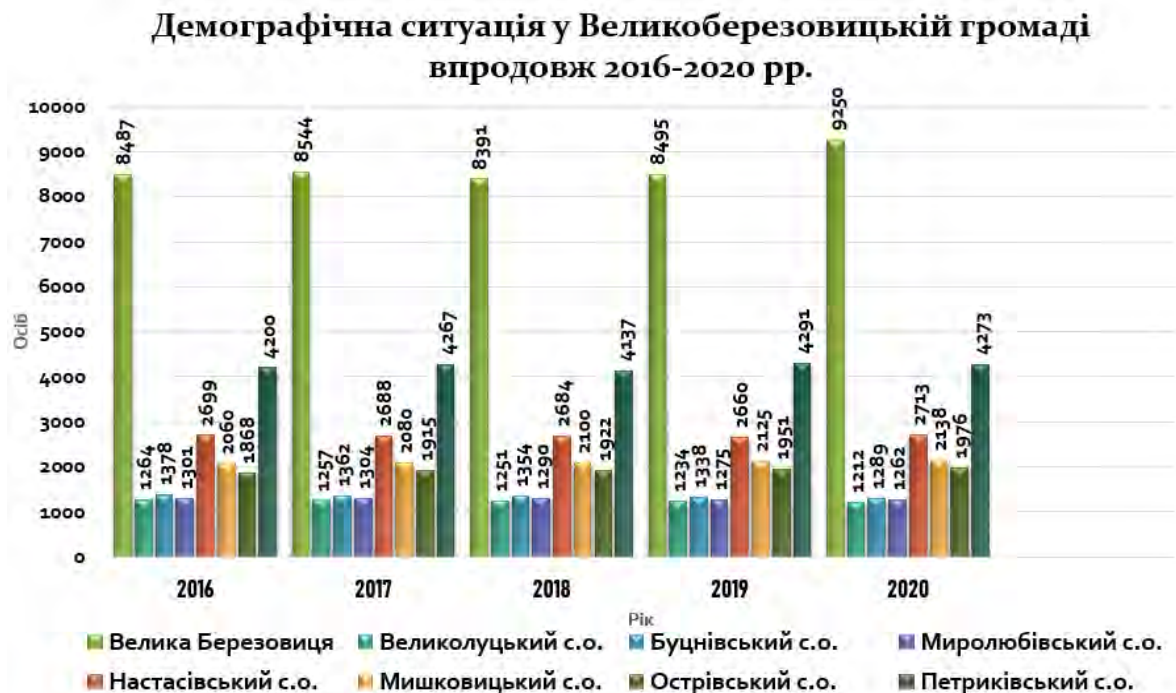
Клімат Великоберезовицької громади є помірно континентальним, з теплим вологим літом і м'якою зимою. Середня температура повітря коливається від -6 °С в січні до +20 °С в липні. Вітри (найчастіше північно-західні і південно-західні, найменше — північні і південні)

характерні для всіх пір року, особливо для літа. Активна циклонна діяльність зумовлює велику кількість опадів, яка в середньому за рік становить 520—600 мм. Влітку часто бувають зливи, нерідко — грози, іноді — град. Сніговий покрив — від 2-ї половини грудня до початку березня. Товщина — 8—10 см, максимуму досягає у 2-й декаді лютого. В останні роки, як і загалом по Україні, відзначається тенденція до глобального потепління — щороку середньорічна температура підвищується на 2 °С. Станом на початок 2020 року цей показник по Великоберезовицькій ТГ становив +9 +10 °С.

Демографічна ситуація

Демографічна ситуація, що склалась у населених пунктах Великоберезовицької територіальної громади характеризується так, як і загалом в Україні: смертність перевищує народжуваність.

Тенденції демографічного стану громади за останні 5 років наведено у *діаграмі 1.3*:

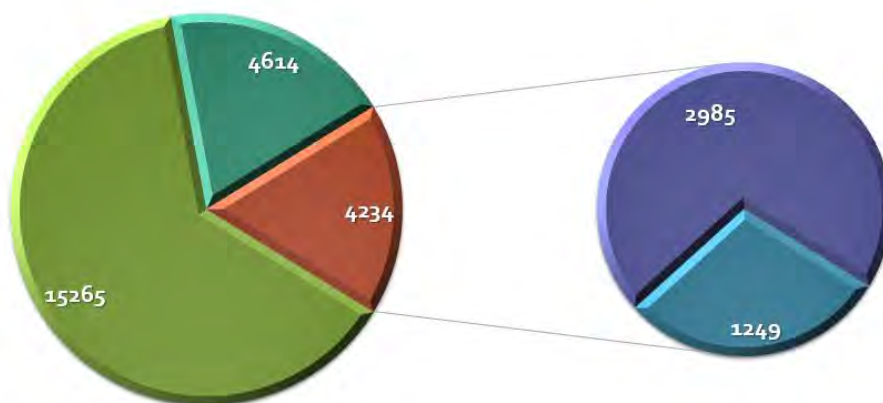

Діаграма 1.3.

Більшість факторів, які впливають на демографічну ситуацію формуються на загальнодержавному рівні і залежать від фінансово-економічного стану та добробуту населення. Подолання фінансової кризи та поліпшення економічного стану населення в свою чергу призведе до досягнення сталого демографічного розвитку, нормалізації і відтворення життєвих цінностей територіальної громади.

Відсоток працездатного населення Великоберезовицької громади становить 63, на другому місці – 19 % становить населення старше працездатного віку, а відсоткове значення жителів громади молодше працездатного віку дорівнює 18%. Можемо зробити висновок, що більша половина жителів громади працездатного віку (діаграма 1.4.)

Вікова структура населення Великоберезовицької громади станом на 01.01.2021 – 24 113 осіб

Діаграма 1.4.

■ Працездатний вік ■ Старше працездатного віку ■ Дошкільного віку ■ Шкільного віку

Природній приріст, міграція та загальне збільшення/зменшення населення Великоберезовицької громади у динаміці впродовж 2016-2020 років має тенденції, як і загалом у державі, до зменшення. Цей показник має додаткове значення за рахунок міграції населення, так як громада межує з обласним центром.

Загальне збільшення/зменшення населення у Великоберезовицькій громаді, осіб

Діаграма 1.5.

■ Природній приріст ■ Сальдо міграції ■ Загальне збільшення/зменшення

Соціальні послуги

Соціальні послуги у Великоберезовицькій громаді надаються Центром надання соціальних послуг Великоберезовицької селищної ради. Населення громади (особи похилого віку та з особливими потребами) обслуговуються соціальними робітниками - фахівцями із соціальної роботи. Соціальна послуга – догляд вдома, надається 121 жителю громади.

В громаді налічується один дитячий будинок сімейного типу, 4 прийомні сім'ї, 24 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, 16 сімей, в яких виховуються діти – сироти та діти позбавлені батьківського піклування, 7 сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах, 248 багатодітні сім'ї, сім'ї, в яких виховуються діти з інвалідністю – 110, особи/сім'ї учасників АТО та ООС – 170.

Зайнятість населення, безробіття, середня заробітна плата

Зайнятість населення і безробіття у Великоберезовицькій територіальній громаді в динаміці 2016-2020 років та у порівнянні до Тернопільської області наведено у *діаграмі 1.6*:

Діаграма 1.6.

Середня заробітна плата у Великоберезовицькій громаді в 2020 році на 18 % більше у порівнянні з показником Тернопільської області. Динаміка зміни середньої заробітної плати наведена у наступній діаграмі:

Діаграма 1.7.

Економіка громади

Спостерігається позитивна динаміка щодо реєстрації юридичних осіб – суб’єктів господарювання. За 5 років їх кількість зросла на 88,4%. Динаміка розвитку малого підприємництва на території Великоберезовицької ТГ є також позитивною (зростання становило 19,6%). Позитивного ефекту було досягнуто за рахунок встановлення об’єктованих розмірів місцевих податків і зборів; створення середовища, сприятливого для розвитку малого підприємництва.

Суб’єкти підприємницької діяльності, осіб

На території Великоберезовицької громади здійснюють зовнішньоекономічну діяльність (експорт)

7 суб’єктів підприємництва:

- ✓ ПАП «Агропродсервіс» – вирощування зернових, бобових та олійних культур, насіння; великої рогатої худоби;
- ✓ ФОП Ратушняк В.В. – виробництво м’ясних консервів;
- ✓ ТОВ «Видавництво «Школяр» – виробництво паперових канцелярських виробів;
- ✓ ТОВ «Сім Сім» - інші види перероблення та консервування фруктів та овочів;
- ✓ ТОВ «Схід Захід» – виробництво м’яса;
- ✓ ФОП Паламарчук О.Р. – різання, оброблення та оздоблення декоративного та будівельного каменю;
- ✓ ФОП Кропива О.В. – виробництво інших виробів із пластмас.

Діаграма 1.8.

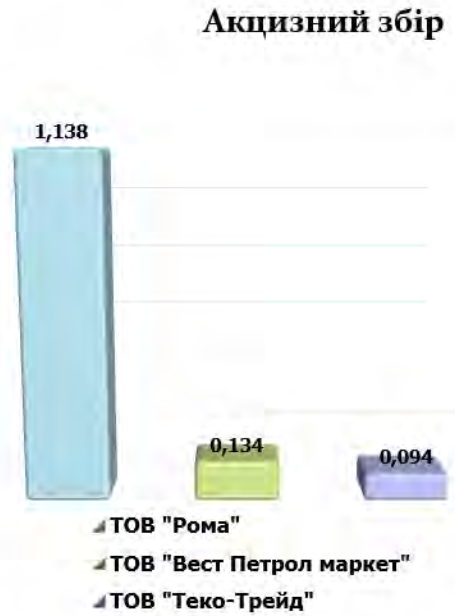
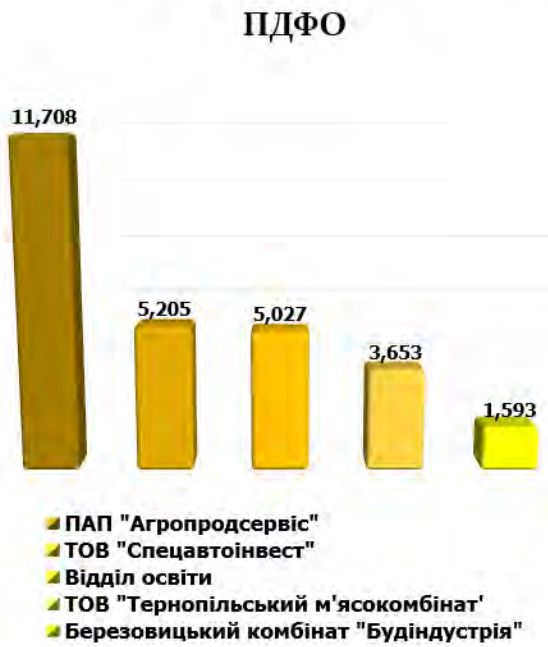
Основні види господарської діяльності – це сільське господарство, промисловість, будівництво, гуртова та роздрібна торгівля. Зовнішнь-економічну діяльність здійснюють 7 підприємств. Всі вони орієнтовані на експорт. Зокрема, ПАП «Агропродсервіс» зернові культури (крім рису), бобові і насіння олійних культур експортують в Бангладеш, Бельгію, Чехію, Індію, Індонезію, Ізраїль, Італію, Японію, Португалію, Того, Туреччину, Єгипет; велику рогату худобу – в Ліван, Лівію, Оман, та інші країни Близького Сходу. ФОП «Ратушняк» м’ясні консерви експортує в Танзанію, Конго.

Великоберезовицька громада має великий інвестиційний потенціал. Проте, на сьогоднішній день він не використовується в повній мірі. Здебільшого суб’єкти господарювання зорієнтовані на експорт. Слід покращити роботу щодо залучення прямих іноземних інвестицій. Для цього, в першу чергу, розробляємо інвестиційний профіль громади.

Фінансовий стан та бюджет громади

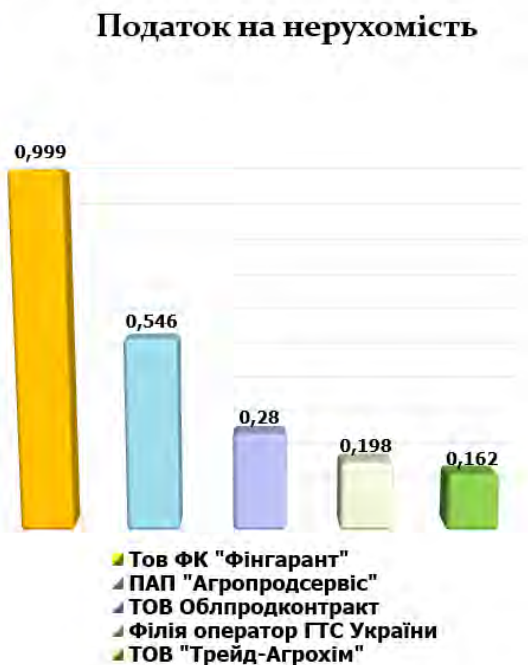
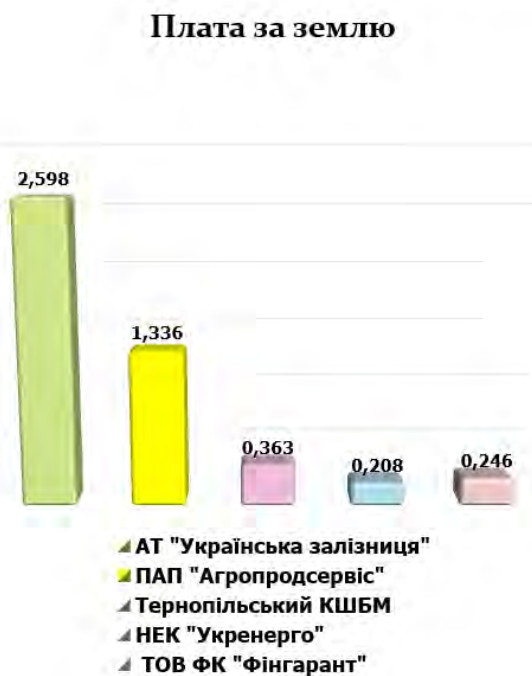
Найбільші платники податків (за видами податкових надходжень) Великоберезовицької громади у 2020 році наведені у діаграмах 1.9. та 1.10. :

Найбільші платники податків у громаді, 2020 рік, млн. грн.

Діаграма 1.9.

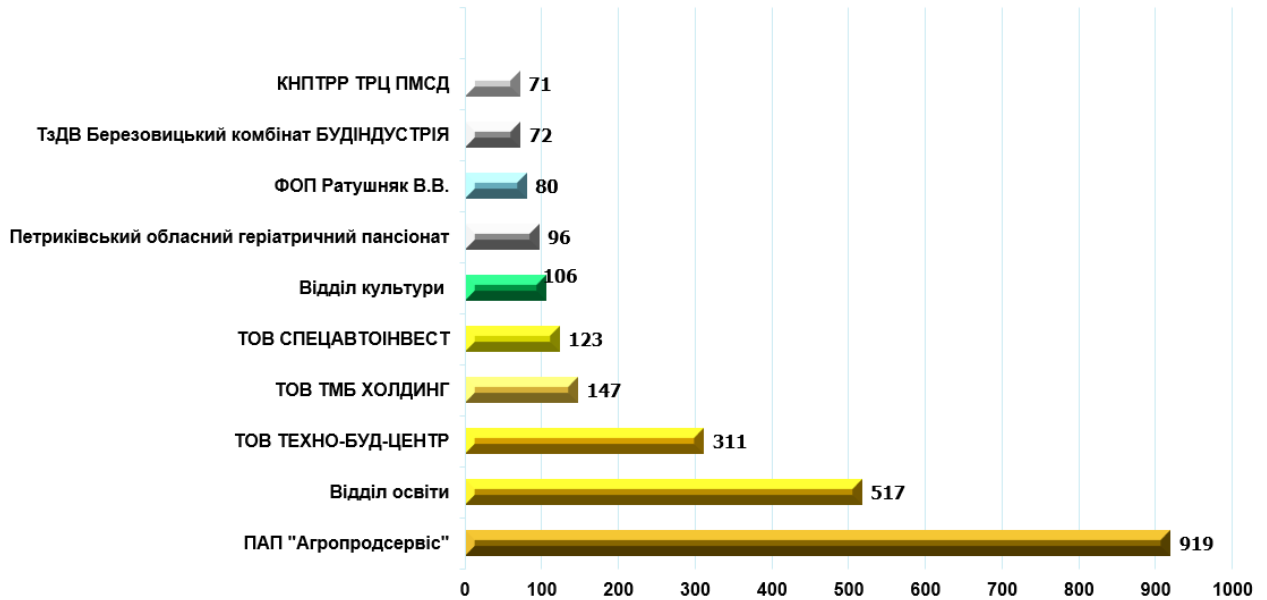
Найбільші платники податків у громаді, 2020 рік, млн.грн.

Діаграма 1.10.

Найбільшими роботодавцями виступають приватні підприємства аграрної галузі, які спеціалізуються на вирощуванні зернових та технічних культур, тваринництві, а також підприємства будівельної галузі.

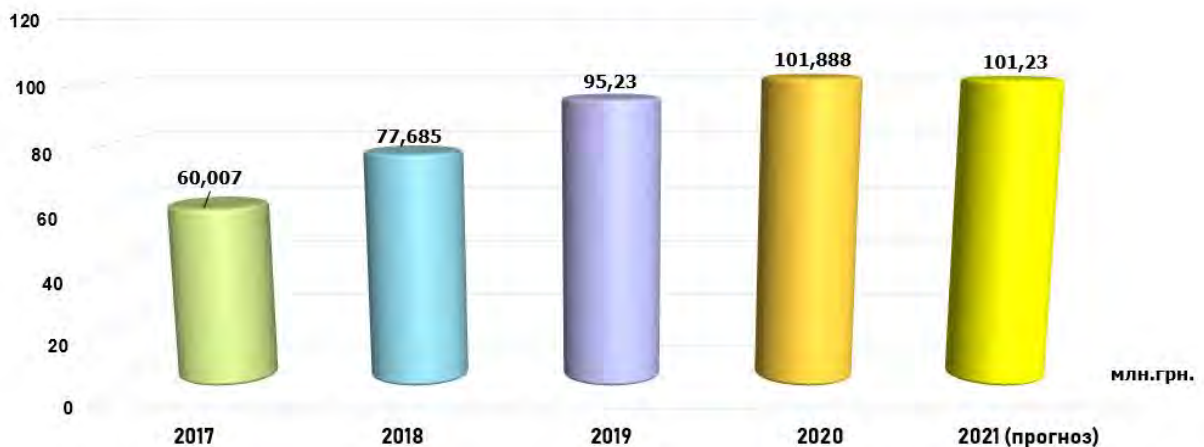
Найбільші роботодавці громади

Діаграма 1.11.

Значна частина жителів знаходять роботу в м. Тернопіль, яке становить ринок збуту сільськогосподарської продукції, а також закордоном.

Доходи бюджету громади без дотацій та субвенцій у розрізі років, млн. грн.

Діаграма 1.12.

Аналізуючи показники бюджету громади за доходами, прослідковується чітка тенденція до щорічного зростання обсягу власних доходів, що головним чином пов'язано із підвищенням соціальних стандартів (мінімальної заробітної плати, прожиткового мінімуму). Так з 2017 по 2020 рік доходи місцевих бюджетів сіл, які увійшли у Великоберезовицьку громаду, зросли на 170 відсотків або на 41,9 млн. грн. Найбільшу частку в структурі власних надходжень займають податок на доходи фізичних осіб (51%), єдиний податок (20%) та плата за землю (11%). На одного жителя громади припадає 4085 грн. податкових надходжень. Для більшого і стабільного зростання доходів громади потрібно напрацювати механізми, як спільно з органами ДПС знаходити задля цього

незадіяні резерви, у тому числі як боротися з тіншовими доходами, зарплатою в «конверті» та здійснювати контроль за сплатою акцизною податку від реалізації підакцизної продукції.

**Бюджет Великоберезовицької громади (прогноз)
на 2021 рік становить 157,032 тис. грн.**

Діаграма 1.13.

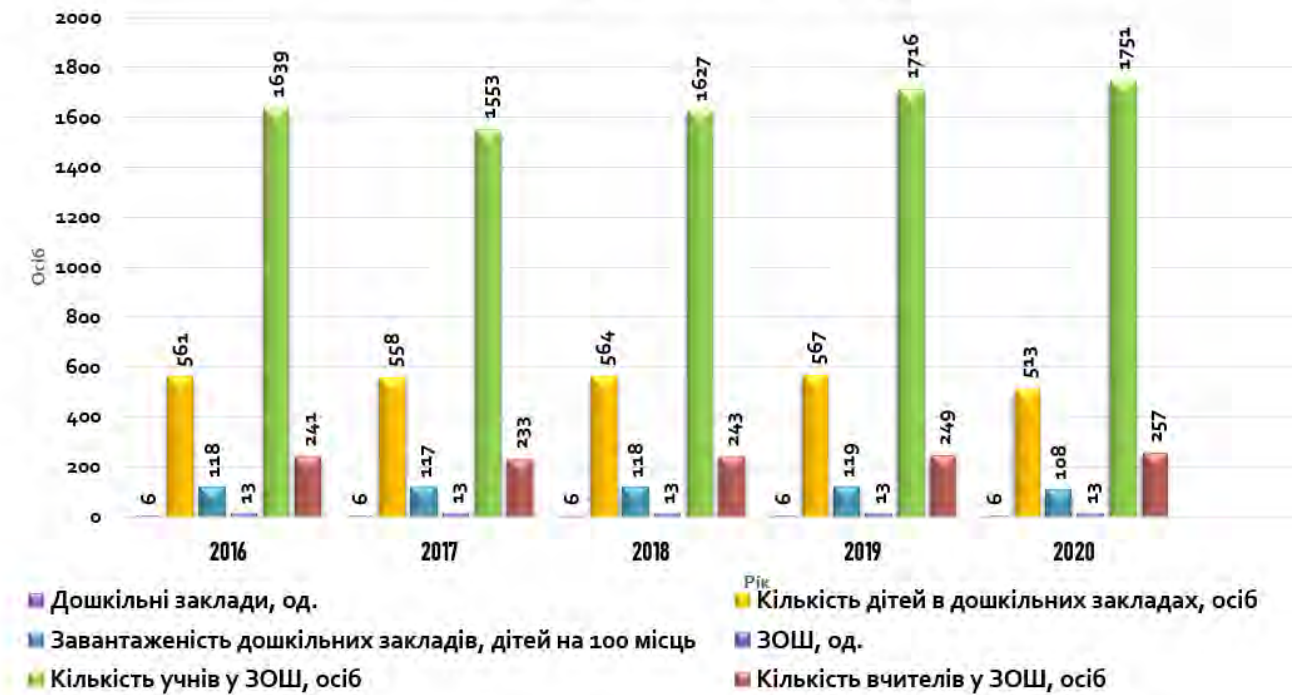
Прогноз бюджету Великоберезовицької громади на 2021 рік наведено у *діаграмі 1.12*. Щоб збільшити надходження, необхідно провести інвентаризацію об'єктів житлової і нежитлової нерухомості та здійснити з ГУ ДПС звірки інформації щодо таких об'єктів, повної інвентаризації земель, звірки всіх діючих договорів оренди та укладання нових з врахуванням реальної вартості землі, що використовується. Також необхідно активізувати роботу з суб'єктами господарювання та громадянами, які мають податковий борг з майнових податків тощо.

Акцент необхідно зробити і на проведенні інформаційної кампанії для жителів громади щодо важливості добровільної сплати податків до бюджетів. Оскільки, всі громадяни бажають розвитку інфраструктурних проектів на своїх територіях, вони мають розуміти, що саме від сплати податків залежить чи будуть побудовані дороги, садочки, школи, спортивні та культурні заклади чи то навіть освітлені вулиці.

Соціальна інфраструктура громади
-освіта:

Одним з пріоритетів Великоберезовицької громади є забезпечення конституційних прав та рівності прав громадян на отримання якісної освіти, підвищення рівня охоплення дітей дошкільною освітою, оновлення та удосконалення змісту, форми і методів організації навчальної програми, збереження та вдосконалення мережі дошкільних і загальноосвітніх навчальних закладів відповідно до потреб територіальної громади, забезпечення належного рівня їх поточного утримання та функціонування, сприяння збереженню здоров'я дітей, забезпечення всіх раціональним, якісним та безпечним харчуванням, впровадження нових технологій з розвитку освіти

Дошкільні та загальноосвітні заклади громади впродовж 2016-2020 рр.

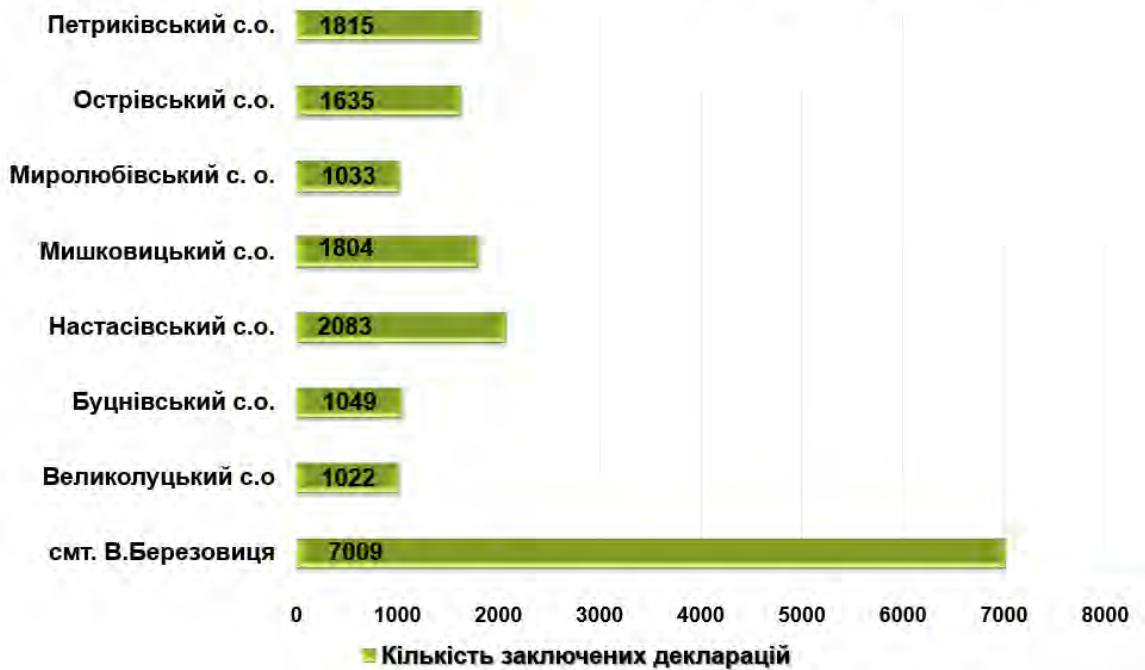
Діаграма 1.14.

Мережа закладів загальної середньої та дошкільної освіти на території Великоберезовицької територіальної громади істотно не змінювалася і є збалансованою. Найгострішими проблемами є відсутність або переповненість закладів дошкільної освіти в населених пунктах: Петриків, Велика Березовиця, Острів, Буцнів, а також потреба у будівництві нової школи у селищі Велика Березовиця. Для забезпечення якісного доступу мешканців до освітніх послуг потрібно першочергово виконати наступні завдання: завершити будівництво нової школи на 600 дітей в смт. Велика Березовиця; реконструювати існуюче приміщення школи під заклад дошкільної освіти; відкрити додаткову групу в закладі дошкільної освіти «Дзвіночок» села Острів, відкрити заклад дошкільної освіти на 120 місць в селі Петриків.

- охорона здоров'я:

Медичні послуги населенню Великоберезовицької територіальної громади надаються Комунальним некомерційним підприємством Великоберезовицької селищної ради «Тернопільський районний центр первинної медико-санітарної допомоги». Усі заклади охорони здоров'я громади частково забезпечені необхідними медичними препаратами, холодильниками, тонометрами, вагами для дітей, тощо, згідно Табелю оснащення обладнанням. На сьогодні є у наявності 5 одиниць транспортних засобів в робочу стані, які обслуговують 3 амбулаторії, 7 фельдшерсько-акушерських та 3 фельдшерських пункти. Забезпечення наявних автотранспортних засобів паливно-мастильними матеріалами здійснюється відповідно до потреб.

Наповненість закладів охорони здоров'я громади

Діаграма 1.15.

Для досягнення цілей пріоритетним є збереження лікувально-профілактичних закладів Великоберезовицької територіальної громади, сприяння матеріальному забезпеченню цих закладів, вирішення питання кадрового забезпечення, стимулювання залученню коштів різних суб'єктів господарювання, приватних структур для розвитку матеріально-технічної бази. Модернізація охорони здоров'я первинної ланки суттєво впливає на стан здоров'я населення Великоберезовицької громади, допоможе подолати несприятливі демографічні тенденції.

- **культура:**

Великоберезовицька територіальна громада значну увагу приділяє питанню реалізації державної політики в галузі культури, створення оптимальних умов для розвитку культури, сприяння відродження осередків традиційної народної творчості.

У докарантинний період у закладах культури проводилися масові заходи, приурочені до пам'ятних та календарних дат. Також колективи художньої самодіяльності, окремі виконавці брали участь у Міжнародних, Всеукраїнських, регіональних, обласних фестивалях-конкурсах. Завдяки роботі народних та аматорських колективів на високому художньому рівні відзначаються всі державні та місцеві свята, реалізується низка соціально-культурних заходів, але у режимі онлайн.

У Великоберезовицькій громаді налічується 6 будинків культури, 7 сільських клубів, 12 бібліотек. У всіх закладах потрібно робити ремонт та частково опалення (ремонт як поточний, так і капітальний). Переважно, ремонти зроблені ще за радянських часів... Плануємо на базі деяких закладів створити громадський простір, де можна буде проводити тренінги, майстер-класи, семінари, інше неформальне навчання та заходи для різних вікових категорій населення громади.

- **спорт:**

Розвиток спортивної інфраструктури – один з важливих напрямків роботи Великоберезовицької селищної ради. Популяризація здорового способу життя і заняття спортом – відіграють значну роль для гармонійного розвитку як дітей, так і дорослих, є хорошою профілактикою захворюваності. Тому спортивна інфраструктура у громаді повинна відроджуватись і розвиватись, а також – відповідати світовим стандартам. Завдяки

цьому з'являться можливості гідно виховувати нову плеяду переможців, олімпійців, які представлятимуть громаду та Україну на міжнародних змаганнях.

Діаграма 1.16.

Значну роль у спортивному житті громади відіграє лижна база, яка знаходиться у селі Острів. Раніше споруда належала спортивному товариству «Авангард», пізніше – «Україна», а станом на сьогодні – КЗ «ДЮСШ-«Олімп» Великобerezовицької селищної ради Тернопільської області. Саме тут розпочинали свою спортивну кар'єру не одне покоління видатних українських спортсменів, майстрів спорту з біатлону та лижних гонок. Серед них: чемпіон світу, капітан чоловічої збірної України з біатлону Дмитро Підручний, олімпійська чемпіонка, капітан жіночої збірної з біатлону Олена Підгрушна, призерка Кубка Європи Марія Кручова (Логінова), багаторазові чемпіони України Іван Драгушак, Ірина Гіжовська, Галина Кривдик, Ганна Драгушак, Михайло Кручовий, Богдан Піщатін, Марія Лушпінська (Підручна), Галина Кушнір, Ігор Сцібайло, Мар'яна Брикайло, Володимир Підручний, Назар Цебринський, Андрій Підгрушний та багато інших спортсменів. Завдяки високим здобуткам імена наших краян відомі далеко за межами України.

На жаль, сьогодні спортивна база перебуває у жахливих умовах і потребує термінової реконструкції. На ній займаються юні лижники, демонструють високі результати на всеукраїнських змаганнях, проте, належної інфраструктури для проведення навчально-тренувального процесу на базі немає.

Великобerezовицька громада має значний потенціал та перспективи розвитку, тому у перспективі є облаштування майданчиків зі штучним покриттям. Вони стануть хорошою базою для проведення змагань та спортивного розвитку школярів.

Транспортна інфраструктура:

Автомобільний транспорт займає одну з провідних ролей як у внутрішніх, так і в зовнішніх зв'язках громади. На території громади розроблені транспортні маршрути районного значення. Сполучення з обласним центром здійснюється приватними перевізниками.

Великоберезовицька ТГ має вигідне територіально-географічне розташування із значним транзитним потенціалом, адже межує із обласним центром, містом Тернополем. Сучасна транспортна інфраструктура складається із системи зовнішнього транспорту пасажирських перевезень. Пасажирські перевезення у Великоберезовицькій громаді здійснюються приватними перевізниками згідно договорів, підписаних із Тернопільською районною державною адміністрацією та транспортом Тернопільської міської ради.

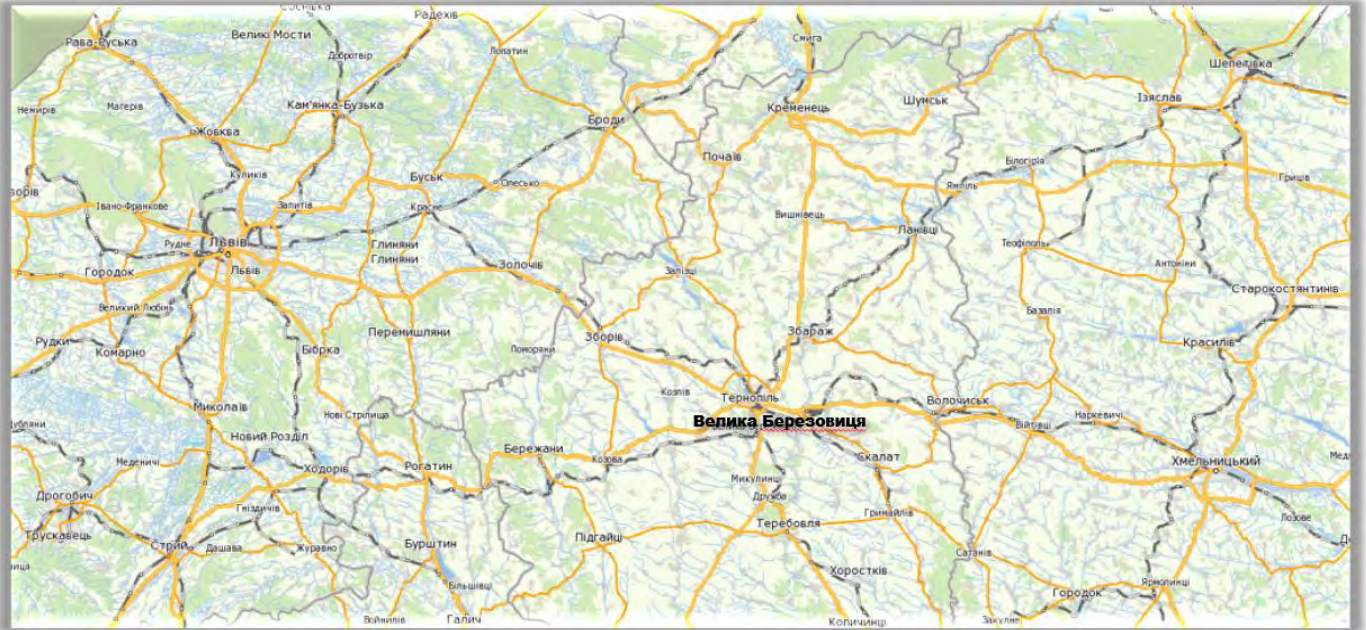

Рис.1.3.Мапа автомобільних доріг державного значення та залізничного сполучення

У цілому, по громаді, мережа доріг загального користування забезпечує транспортне сполучення між населеними пунктами, адміністративним та обласним центрами. Всі населені пункти забезпечені під'їздами з твердим покриттям. Детальніша інформація про автомобільні дороги Великоберезовицької громади наведена у таблицях 1.1-1.3:

Таблиця 1.1.Міжнародні автомобільні дороги

Індекс	Найменування	Протяжність, км
М-19	Доманове - Ковель – Ковель – Чернівці (частина від Тернополя до розвилки перед Дружбою)	13,0
Разом		13,0

Таблиця 1.2.Територіальні автомобільні дороги

Індекс	Найменування	Протяжність, км
Т-20-20	/М-19/ (Мишковичі) – Дружба (частина до Микулинець)	5,7
Разом		5,7

Таблиця 1.3.Місцеві автомобільні дороги

Індекс	Найменування	Протяжність, км
С201503	(Від М-19-Мишковичі-Дружба) – Мар'янівка	17.9
С201505	Мишковичі – Скоморохи (частина перед жд дорогою)	2.0

C201507	Велика Березовиця - Буцнів – (Хатки-Мишковичі)	8.5
C201508	Хатки – Мишковичі	6.0
C201513	Держдорога М-19 - Отрів	2.6
C201522	Серединки - Буцнів	6.4
C201523	(Від М-19-Мишковичі-Дружба) - Лучка	0.8
C201524	Держдорога М-19 – м'ясокомбінат	1.8
Разом		46,0

Одним з найважливіших питань громади є стан дорожнього покриття, який як в межах населених пунктів, так і поза ними, знаходиться в незадовільному стані. Мережа автомобільних доріг між селами громади потребує капітального ремонту, а подекуди і повної заміни дорожнього покриття. Щороку проводиться ямковий ремонт доріг, який здійснюється за кошти підприємств, що здійснюють свою діяльність на території громади та кошти місцевого бюджету. Але ці заходи не можуть в повній мірі вирішити проблему – потрібне вирішення даного питання на обласному та державному рівнях.

Через населені пункти Великоберезовицької громади пролягає залізнична колія, по якій курсують потяги у трьох напрямках: Тернопіль, Чортків, Ходорів.

На території громади розміщені 1 вантажна станція «Березовиця-Острів» та 4 вантажні площадки:

- ПрАТ «Тернопільський комбінат шляхо будівельних матеріалів»;
- ТОВ «Трейд-Агрохім»;
- ТОВ «Автотехсервіс»
- ТДВ «Березовицький комбінат «Будіндустрія».

Інфраструктура житлово-комунального господарства та зв'язку:

Житловий фонд Великоберезовицької територіальної громади у 2020 році становить 9 521 заселених будинків, з них 7 284 – індивідуальні та 2 237 – квартири. Послуги із водопостачання і водовідведення у громаді надаються комунальним підприємством «Аква-сервіс» Великоберезовицької селищної ради та КП «Тернопільводоканал». До централізованого водопостачання підключено 37 % помешкань, до водовідведення – 29%.

Послуги з газопостачання у громаді надаються ПАТ «Тернопільміськгаз», газифіковано 98 % житлового фонду.

Електропостачанням забезпечено 100 % помешкань. Приєднання до електричних мереж та їх технічне забезпечення здійснюється ВАТ «Тернопільобленерго».

На території Великоберезовицької громади функціонує 7 відділень зв'язку «Укрпошта» та 7 відділень «Нової пошти» .

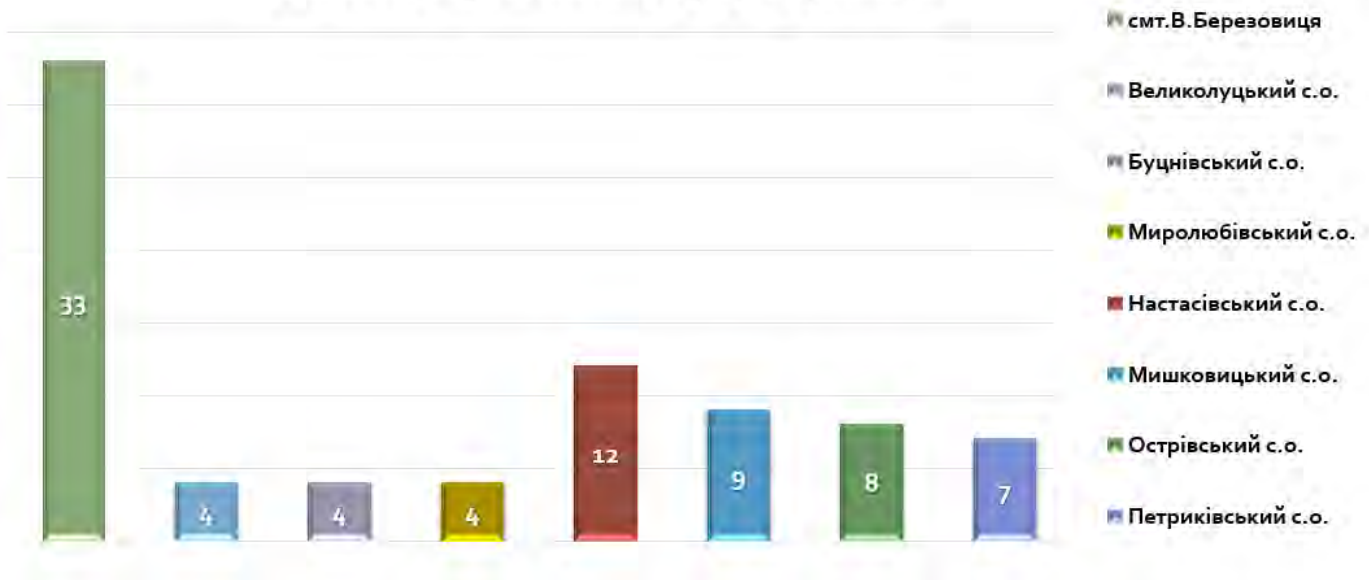
Діяльність у сфері провідного електрозв'язку та інтернету на території Великоберезовицької громади представлені публічним АТ«Укртелеком», ТОВ «Терлінк», ТОВ «Галицькі телекомунікації», ТОВ «БіттерНет», ЗАТ «Київстар»Дж.Ес.Ем. Найбільш поширені типи підключень – підключення по телефонній лінії за технологією ADSL, оптоволоконний Інтернет, супутниковий Інтернет та мобільний Інтернет (GPRS, 3G, 4G). З кожним роком число Інтернет-користувачів збільшуються, в цьому сприяють орган

місцевого самоврядування, який зацікавлений, щоб населення мало доступ до мережі Інтернет.

Інфраструктура торгівлі та послуг

На території громади здійснюють підприємницьку діяльність 82 об'єкти торгівлі. Детальнішу інформацію у розрізі старостинських округів наведено у діаграмі 1.17.:

Об'єкти торгівельної сфери громади

Діаграма 1.17.

Також у громаді за адресою с.Петриків, вул.Об'їзна, 12 розташований торговий комплекс «Західний», де здійснюють оптову та роздрібну торгівлю близько 300 суб'єктів підприємницької діяльності. У цьому ж населеному пункті нещодавно розпочав свою діяльність супермаркет «АТБ».

Заклади готельного бізнесу представлені 6 готелями, де можна розмістити до 340 осіб.

Діаграма 1.18.Заклади готельно-ресторанного бізнесу та побутового обслуговування громади

На території Великоберезовицької громади розташовано 20 закладів громадського харчування, з них - 7 закладів ресторанного бізнесу.

Туристична інфраструктура

Туристичний напрямок Великоберезовицької громади плануємо розвивати та популяризувати. На жаль, туристичні об'єкти та маршрути, які знаходяться на території громади, не достатньо обстежені та вивчені, також потрібно подбати про їхній благоустрій. Міст-віадук, який збудований у 1895-1897 роках під час Першої світової війни та розташований у с.Буцнів, плануємо зробити одним із туристичних магнітів громади. Неймовірної краси Зимове містечко, розташоване у с.Настасів, приваблює відвідувачів не лише із Тернопільської області. Острівське джерело (гідрологічна пам'ятка природи) славиться своєю цілющою водою. Цей перелік можна продовжувати. Керівництво громади буде докладати зусиль, щоб туристично привабливі місця нашої громади були відомі не лише серед місцевого населення, але й туристів з різних куточків України та світу.

Стан навколишнього середовища

Стан навколишнього середовища у громаді необхідно терміново покращувати. Насамперед слід зауважити, що вплив на природне середовище Великоберезовицької громади має те, що вона знаходиться поруч з обласним центром і, через це, наражається на додаткові ризики від діяльності людини. Негативний вплив на екологічну ситуацію громади також має те, що на її території розташовані фільтраційні ставки очисних споруд м.Тернополя, які займають близько 41 гектар, розташована компресорна станція, ведуть діяльність підприємства з будівництва доріг та автошляхів.

Ще однією екологічною проблемою громади є недосконала система очищення стічних вод та каналізації. Каналізаційна мережа наявна тільки у багатоповерхових будинках у адміністративному центрі та частині приватних домогосподарств, деяких населених пунктах громади (близько 29% від усього житлового фонду громади). На території більшості сіл громади каналізація відсутня, населення користується індивідуальними септиками, вигрібними ямами.

До інших екологічних проблем громади також належить агресивне ведення сільського господарства (хімікати негативно впливають на флору і фауну, поверхневі та ґрунтові води).

На території Великоберезовицької територіальної громади вивіз твердих побутових відходів відбувається за загальною та індивідуально-подворовою системами вивезення ТПВ. В подальшому, відповідно до результатів конкурсу, вивезення ТПВ буде здійснюватися ПП «Катруб», лише згідно заключених індивідуальних договорів.

Результати анкетування жителів та підприємців громади

Впродовж січня-лютого 2021 року проводилося анкетування жителів та підприємців Великоберезовицької громади.

Діаграма 1.19. Вік та рід занять жителів громади, які пройшли опитування

У опитуванні взяли участь 1 147 жителів громади (близько 5%): 1011 осіб пройшли опитування офлайн, 136 осіб – заповнили анкету онлайн. 66 представників підприємницького сектору відповіли на питання анкети для бізнесу. Усього в анкетуванні взяли участь 59 % жінок та 41% чоловіків.

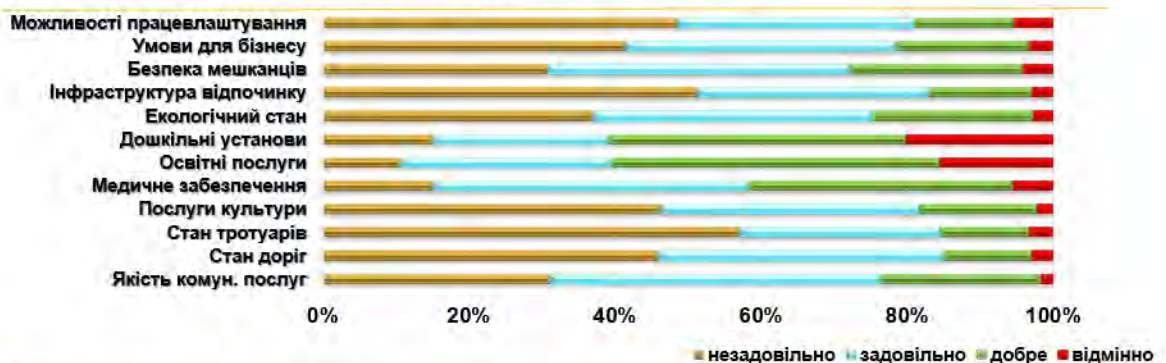
Відповіді на деякі запитання з анкетування наведені у діаграмах 1.20-1.22.:

Що, на Вашу думку, заважає розвитку громади ?

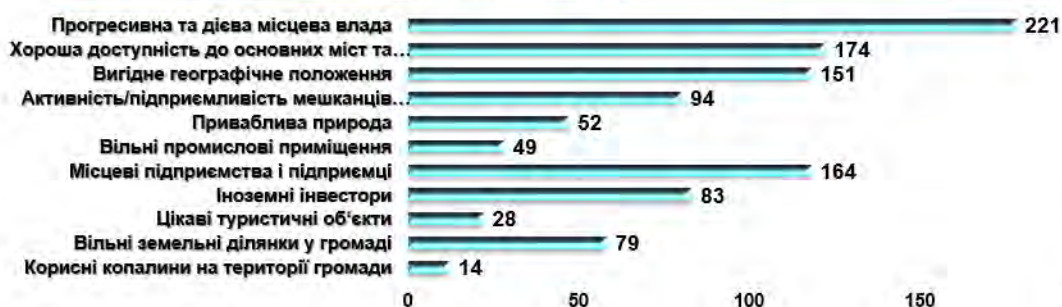

Діаграма 1.20. Результати анкетування жителів та підприємців громади

Рівень нинішнього стану окремих показників громади

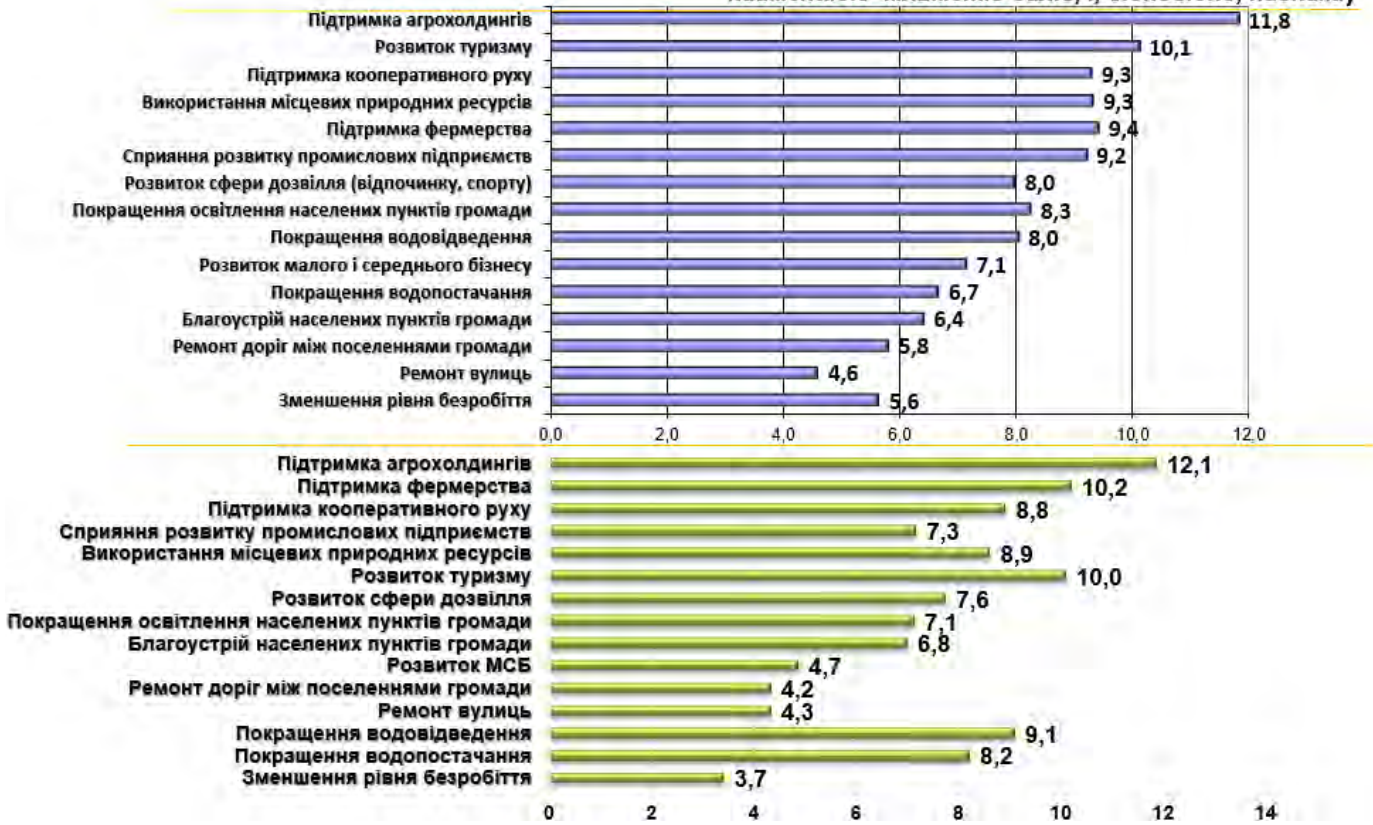

Основний ресурс розвитку громади

Діаграма 1.21. Результати анкетування жителів та підприємців громади

Рейтинг завдань з розвитку громади (Примітка: найпріоритетнішим є завдання з найменшою кількістю балів, і, відповідно, наопаки)

Діаграма 1.22. Результати анкетування жителів та підприємців громади

Соціологічні дослідження, проведені відповідно до застосованої методології, повинні організовуватись не рідше одного разу на 4 роки, як один з ключових заходів моніторингу та оцінки.

РОЗДІЛ II.

СЦЕНАРІЇ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Сценарне моделювання є важливою методологічною базою стратегічного вибору.

Сценарій – деяка послідовність подій, які можуть відбутися в майбутньому із значною долею ймовірності за певних умов. Такі умови, або фактори, можуть бути як зовнішні, так і внутрішні.

Іншими словами, в основі кожного сценарію повинні бути покладені базові сценарні припущення, за яких можуть виникати ті чи інші фактори впливу.

Зважаючи на те, що Великоберезовицька територіальна громада створена у 2020 році повноцінне формулювання сценаріїв буде можливим під час наступних періодів стратегічного планування – через 5-7 років. Таким чином, наведені нижче елементи сценарного моделювання відображають, передусім вплив на громаду зовнішніх факторів.

Основними сценаріями розвитку є: інерційний (песимістичний) та модернізаційний (реалістичний).

Інерційний сценарій розвитку.

Інерційний (песимістичний), сценарій розвитку регіону формується за комплексу припущень, що тривалий у часі баланс зовнішніх і внутрішніх факторів впливу на стан громади як соціально-економічної системи залишається незмінним, тобто послідовність станів системи змінюється за інерцією: ***громада рухається по інерції, суспільно-економічний стан країни не сприяє розвитку.***

➤ Базові припущення – національний рівень:

1. Військовий конфлікт на Сході України заморожується.
2. Зростають видатки Державного бюджету на утримання армії та військово-промисловий комплекс.
3. Рівень корупції в країні зменшується незначно – замість реальних реформ спостерігаємо їх імітацію.
4. Згортається тренд на децентралізацію повноважень та бюджетів органам місцевого самоврядування.
5. Валовий внутрішній продукт країни зростає повільно.
6. Інвестиційна привабливість України залишається низькою, рівень залучення інвестицій не зростає.
7. Податковий тиск на підприємців залишається високий, в тіні продовжує залишатися більше 50% малого і середнього бізнесу
8. Доходи населення зростають повільно.
9. В умовах суттєвої корекції тарифів на газ, підвищується вірогідність збільшення рівня неплатежів населення, що призводить до поглиблення кризи в житлово-комунальній сфері.

➤ Базові припущення – місцевий рівень:

1. Ідентичність громади на стадії формування, відповідно впізнаваність громади незначна.
2. Через запровадження безвізового режиму та низький рівень заробітних плат відбувається «відтік» робочої сили закордон.
3. Бізнес-клімат у громаді не покращується.
4. Рівень купівельної спроможності населення низький.
5. Рівень реальної бюджетної забезпеченості громади дещо покращується внаслідок створення територіальної громади.
6. Громада не в змозі використати туристичний потенціал, а тому кількість туристів вкрай низька.

7. Невідповідність ринку праці наявним вакансіям в територіальній громаді, що призводить до високого рівня безробіття.

➤ **Результат інерційного сценарію:**

- Внаслідок запровадження безвізового режиму та низького рівня заробітних плат відбувається «відтік» робочої сили закордон.
- Малі села продовжують занепадати через відсутність достатніх інвестицій у розвиток інфраструктури та реальних джерел доходів сільського населення.
- Неприятливий підприємницький клімат та низька інвестиційна привабливість громади не сприяють зниженню рівня тінізації економіки. Реальний сектор економіки повільно скорочується.
- Через невідповідність ринку праці наявним вакансіям в територіальній громаді відбувається ріст рівня безробіття та відтік робочої сили закордон.
- Внаслідок зростання доходів бюджету після об'єднання дещо покращуються окремі об'єкти інженерно-комунальної інфраструктури громади, однак розпорощення коштів не дозволяє створити кумулятивного ефекту: модернізація інфраструктури розтягується на довгі роки.

Модернізаційний сценарій розвитку

Модернізаційний (реалістичний) сценарій розвитку будується на припущеннях, за яких формуються найсприятливіші зовнішні (глобальні та національні) та внутрішні (ті, які громада здатна створити самостійно) фактори впливу: **громада активно використовує можливості в умовах швидкого суспільно-економічного розвитку країни.**

➤ **Базові припущення – національний та регіональний рівень:**

1. Внаслідок тиску країн Заходу на РФ військове протистояння на Сході України припиняється.
2. Видатки на оборону країни та підтримки ЗСУ стабілізуються.
3. Рішуче впроваджуються системні реформи: судова, податкова, децентралізація та ін.
4. ВВП країни починає активно зростати.
5. Національна валюта залишається стабільною.
6. Інвестиційна привабливість країни покращується.
7. Податкова реформа стимулює виведення бізнесу із «тіні».
8. Соціальна політика держави мінімізує ризики росту неплатежів внаслідок зростання тарифів на комунальні послуги.
9. Ефективно працює політика регіонального розвитку, зокрема й фінансові інструменти ДФРР.
10. Регіон активно впроваджує Стратегію розвитку.
11. Завдяки медичній реформі підвищиться рівень надання медичних послуг.
12. Продовження євро інтеграційних процесів сприятиме зростанню зацікавленості інвесторів до України.

➤ **Базові припущення – місцевий рівень:**

1. Громада формує власну ідентичність та «точки росту» території.
2. Громада ефективно використовує своє місце розташування.
3. Громада формує повний список планувальних документів – Стратегію розвитку, Інвестиційний профіль, зонування земель громади та ін.
4. Відтік робочої сили закордон припиняється, внаслідок підвищення заробітної плати жителі громади починають повертатися з-закордону.
5. У громаді покращується підприємницький та інвестиційний клімат – громада стає привабливою для інвесторів.

6. Місцеві інвестори приймають рішення про запуск заморожених і розширення виробництва на існуючих підприємствах.

7. Громада є активним учасником впровадження Стратегії розвитку регіону та, відповідно, реципієнтом Державного Фонду регіонального розвитку.

8. Громада ефективно використовує державні субвенції на розвиток інфраструктури.

9. Покращується інфраструктура внаслідок надходжень додаткових коштів до бюджету в рамках фінансової децентралізації.

10. Громада ефективно використовує туристичний потенціал.

➤ **Результат модернізаційного сценарію:**

- Громада, внаслідок ефективною політики місцевої та регіональної влади, вдалого географічного розташування, поступово формує свій новий імідж, як інвестиційно привабливої території.
- В громаді активізуються старі інвестори та приходять нові. Ключові промислові підприємства громади модернізують свої потужності і освоюють нові види продукції, орієнтовані на нові ринки збуту.
- Громада здійснює інвентаризацію земель та формує портфель привабливих інвестиційних пропозицій, активно просуваючи їх на інвестиційні ринки.
- Навколо стратегічних інвесторів активізується малий і середній бізнес, заповнюючи логістично-послугову нішу.
- Активно розвивається туризм та сільськогосподарські підприємства.
- Зростає рівень доходів населення, що пожвавлює внутрішній ринок.
- Проєкти розвитку в рамках реалізації Стратегії розвитку Тернопільської області активізують економічне життя на сільських територіях, формуючи «якірні точки» економічного зростання.
- Активне залучення державних субвенції та коштів з ДФРР разом з чітким планом модернізації інженерної та соціальної інфраструктури в середньостроковій перспективі дозволять значно підвищити рівень комфорту та покращити стан доріг в громаді.

РОЗДІЛ III.

SWOT – АНАЛІЗ ТА СТРАТЕГІЧНЕ БАЧЕННЯ ПЕРСПЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Підсумком стратегічного аналізу і соціологічного дослідження є SWOT-аналіз, який полягає у визначенні сильних (англ. Strengths) і слабких (Weaknesses) сторін громади - позитивних і негативних рис, які мають вплив на майбутній розвиток, а також можливостей (Opportunities) і загроз (Threats) - позитивних і негативних процесів чи явищ, які стосуватимуться громади у майбутньому і впливатимуть на її розвиток.

SWOT-аналіз Великоберезовицької територіальної громади зроблено на етапі проведення діагностики розвитку громади у 2020 році.

Таблиця 3.1. SWOT-аналіз Великоберезовицької громади

<p style="text-align: center;"><u>СИЛЬНІ СТОРОНИ</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вигідне географічне положення громади (межує з обласним центром, залізничне сполучення, дорога міжнародного значення М-19) 2. Значна кількість суб'єктів підприємництва, у тому числі крупних виробників сільськогосподарської продукції 3. Наявність туристично привабливих об'єктів 4. Активна молодь, яка готова втілювати ідеї для впровадження змін 5. Значний спортивний потенціал громади (чемпіон світу, олімпійські чемпіони) 6. Сприятливі умови для розвитку сільського господарства, промисловості та торгівлі 	<p style="text-align: center;"><u>СЛАБКІ СТОРОНИ</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Незадовільний стан дорожньої інфраструктури 2. Висока енергоємність та ступінь зносу об'єктів бюджетної сфери 3. Недостатня активність жителів у житті громади 4. Недостатній рівень надання адміністративних послуг 5. Відсутність схем просторового планування громади 6. Відсутність очисних споруд та низька екологічна культура населення 7. Відсутність відпочинкових зон 8. Гостра потреба у закладах освіти
<p style="text-align: center;"><u>МОЖЛИВОСТІ</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Участь у міжнародних грантових програмах, в т.ч. міжмуніципального співробітництва 2. Державна підтримка галузевих реформ та розвиток пріоритетних напрямків 3. Світові тенденції зростання попиту на екологічну продукцію 4. Діджиталізація послуг 5. Зростання популярності сільського зеленого туризму у Європі та серед населення України 6. Продовження євро інтеграційних процесів сприятиме покращенню інвестиційного клімату в Україні 	<p style="text-align: center;"><u>ЗАГРОЗИ</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Війна з Росією 2. Міграція працездатного населення закордон 3. Карантинні обмеження пандемії COVID-19 4. Скорочення та старіння населення у державі 5. Недосконала державна податкова політика у частині наповнення бюджету громади 6. Відсутність фінансування на делеговані державою громадам повноваження 7. Неприятливий інвестиційний клімат у державі 8. Підвищення соціальної напруги та зростання рівня недовіри до державної влади

Нижче подано також, SWOT-матрицю, яка дозволяє виявити взаємозв'язки між «внутрішніми» (сильні та слабкі сторони) та «зовнішніми» (можливості та загрози) факторами, які мають стратегічне значення для Великоберезовицької громади. Суцільна

лінія символізує сильний взаємозв'язок, пунктирна – слабкий. Саме ці взаємозв'язки дозволяють сформулювати порівняльні переваги, виклики і ризики, які є основою для стратегічного вибору – формулювання стратегічних та операційних цілей розвитку громади на довгострокову перспективу.

Порівняльні переваги

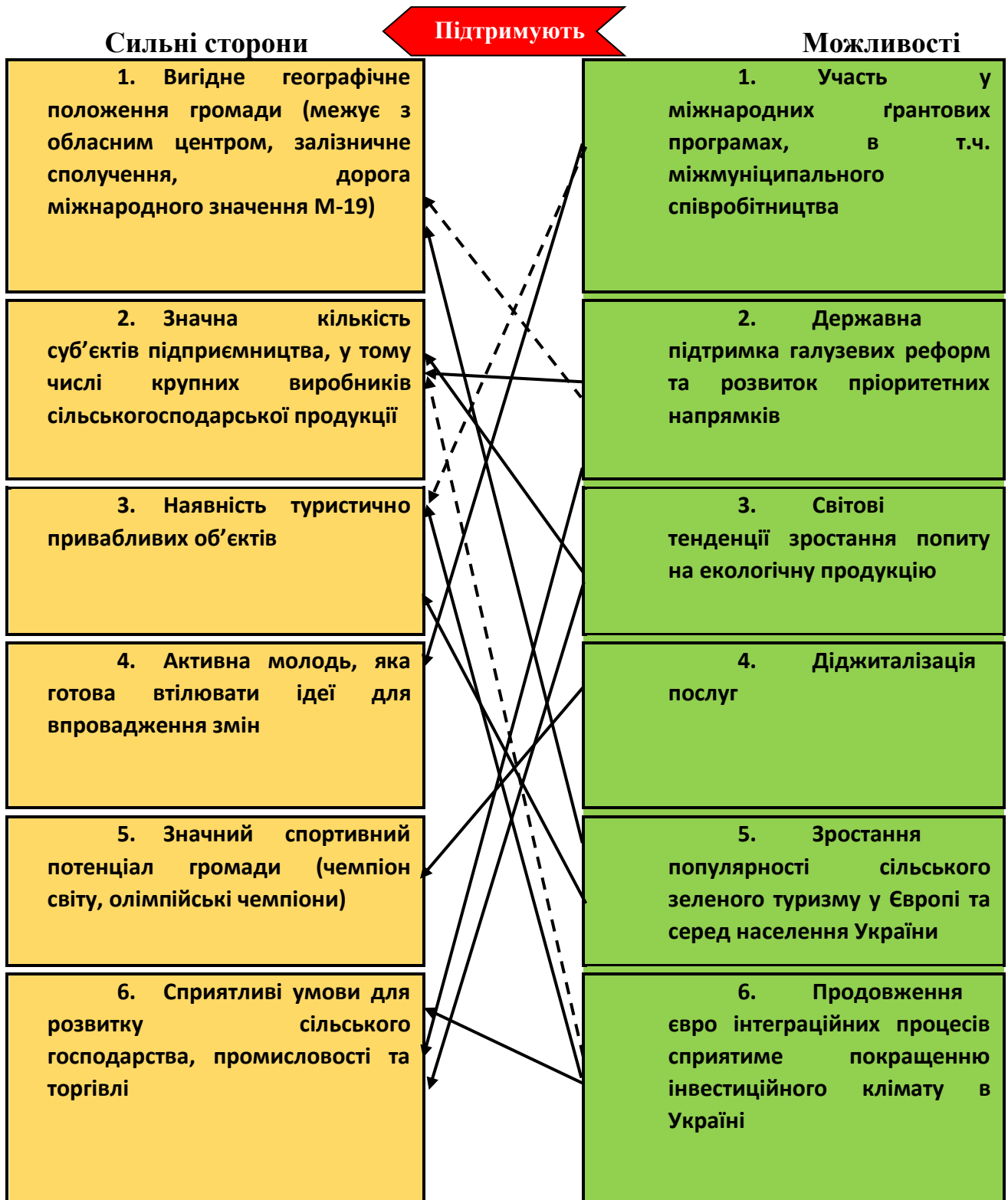

Рис.3.1. Порівняльні переваги

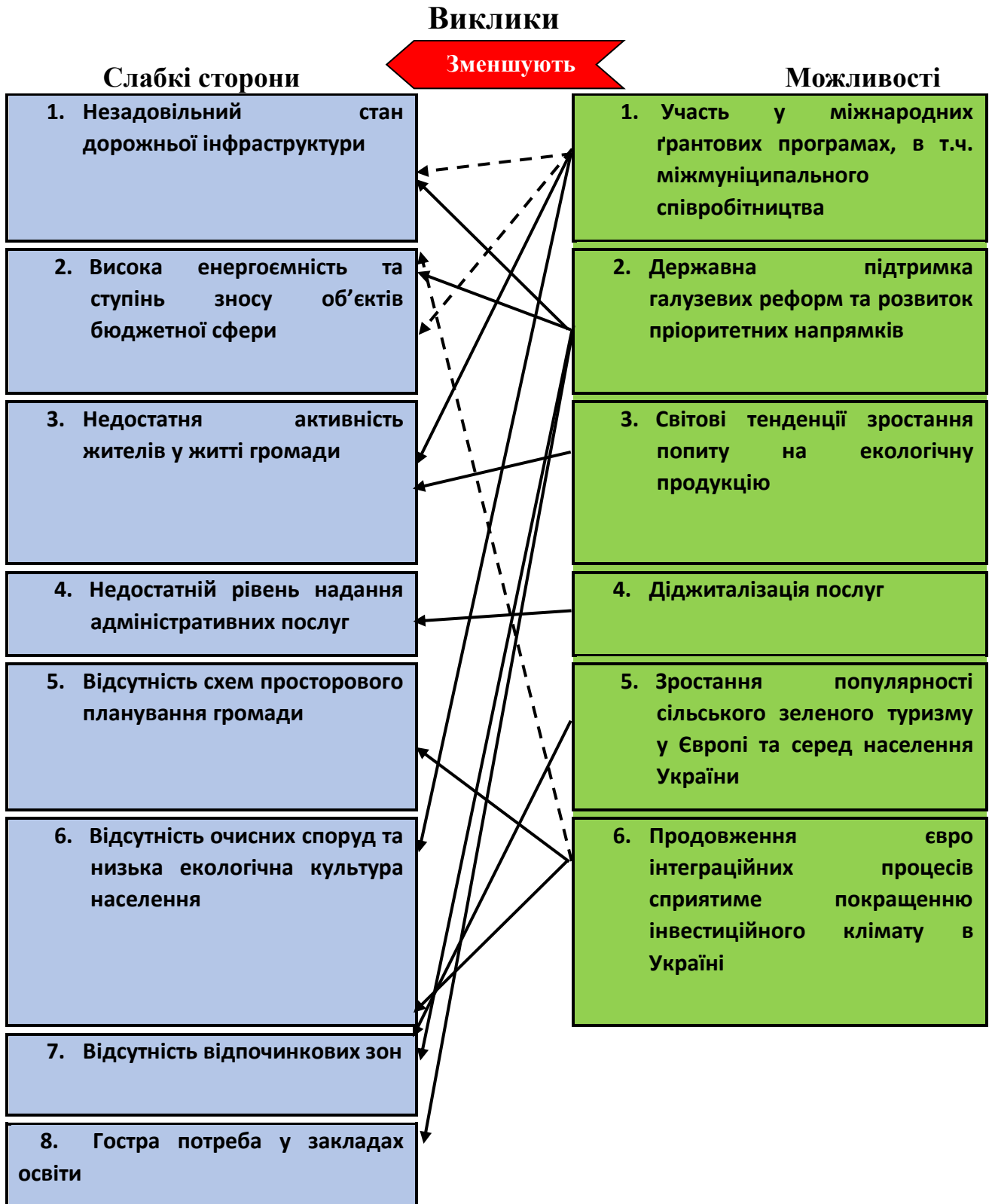

Рис.3.2. Виклики

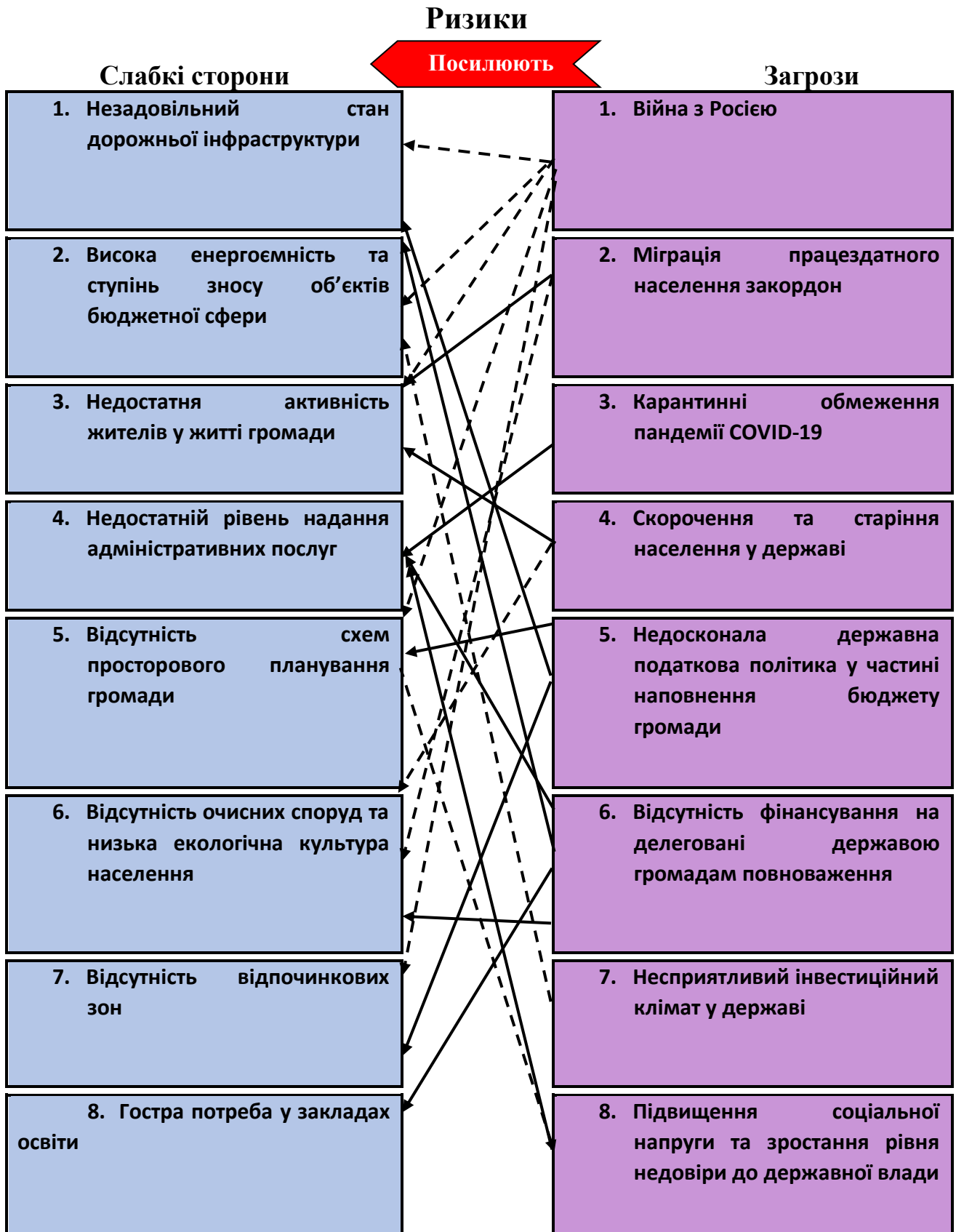

Рис.3.3. Ризики

На основі порівняльних переваг, викликів та ризиків, відбувається вибір типу стратегії, яка є найбільш ефективною для подальшого розвитку Великоберезовицької громади.

Таблиця 3.2. Вибір типу стратегії

		ВНУТРІШНІ ФАКТОРИ	
		Сильні сторони	Слабкі сторони
ЗОВНІШНІ ФАКТОРИ	Можливості	АГРЕСИВНА (НАСТУПАЛЬНА) (максимальне використання сильних сторін регіону за одночасного використання зовнішніх можливостей)	ДИНАМІЧНА (КОНКУРЕНТНА) (формування конкурентних переваг регіону через баланс слабких сторін регіону та можливостей, пов'язаних з оточенням)
	Загрози	КОНСЕРВАТИВНА (ЗБЕРЕЖЕННЯ) (максимальне використання сильних сторін внутрішнього потенціалу регіону за одночасного зменшення зовнішніх загроз)	ОБОРОННА (протидія зовнішнім загрозам регіону)

Порівняльні переваги - АГРЕСИВНА (НАСТУПАЛЬНА) Стратегія -

максимальне використання сильних сторін регіону за одночасного використання зовнішніх можливостей

Агресивна (наступальна) стратегія є стратегією швидкого розвитку, яка активно використовує зовнішні можливості і внутрішні сильні сторони. Для Великоберезовицької громади це означає активне використання свого зручного географічного становища і наявності вільних інвестиційно привабливих територій при покращенні бізнес-клімату в державі і підвищенні інвестиційної привабливості території громади та Тернопільського регіону в цілому. Продовження реформ у державі позитивно впливатиме на процеси продовження міграції мешканців на територію Великоберезовицької громади і впливатиме на посилення її конкурентних позицій з огляду на зручне географічне розташування, значний спортивний потенціал. Продовження євро інтеграційних процесів сприятиме зростанню зацікавленості інвесторів та дозволить залучати новий бізнес і створювати нові робочі місця. Залучення молоді громади до участі у міжнародних грантових програмах сприятиме активнішому їх залученню до процесів прийняття рішень і реалізації креативних проектів, спрямованих на покращення якості життя в громаді і підвищення підприємницької активності. Суттєвою перевагою громади є межування з обласним центром – Тернополем. На його мешканців може бути спрямоване покращення туристичної привабливості громади, а саме дасть можливість розвитку сільського зеленого туризму та створення відпочинкових зон на території громади. Додатковою можливістю, яка помножить сильні сторони громади є використання механізмів державних і міжнародних програм міжмуніципального співробітництва. Значна кількість представників бізнесу, які ведуть свою підприємницьку діяльність на території громади забезпечує її стабільний диверсифікований розвиток. Сприятливі умови для розвитку сільського господарства: рослинництва (родючі ґрунти, інтенсивні технології вирощування зернових культур, виведення нових сортів) і тваринництва допоможуть створити нові робочі місця.

Виклики - ДИНАМІЧНА (КОНКУРЕНТНА) Стратегія -

формування конкурентних переваг регіону через баланс слабких сторін регіону та можливостей, пов'язаних з оточенням

У випадку Динамічної (конкурентної) стратегії, яка формується при співставленні слабких сторін із зовнішніми можливостями характерною є ситуація, коли кількість слабких сторін переважає над сильними сторонами, але зовнішнє оточення створює достатньо багато можливостей для ефективного їх врівноваження. Проблема незадовільного стану дорожньої інфраструктури може бути подолана шляхом залучення додаткових коштів на розвиток громади з цільових державних і регіональних фондів, а також збільшенню фінансової спроможності громади за рахунок покращення інвестиційної спроможності її території. Подолання низького рівня громадської активності, про що свідчать результати опитування мешканців громади, може відбуватись шляхом покращення механізмів комунікації влади з громадськістю (бюджет участі, мотивація та організування зустрічей фокусних груп у різних сферах життя громади). Зростання попиту на екологічну продукцію на світових ринках, покращення бізнес-клімату в державі дозволить мешканцям громади створити нові робочі місця. Створення механізмів комунікації і підтримки існуючого бізнесу та нових інвесторів дасть можливість покращити рівень довіри між владою, громадськістю і бізнесом, а також - швидше реагувати на виклики ринку. Зростання популярності туризму (міжнародного, внутрішнього) додатково стимулюватиме розвиток рекреаційної інфраструктури, покращення стану доріг і розширення інфраструктури послуг. Участь у програмах міжнародної технічної підтримки, національних і регіональних конкурсах і програмах відкриватиме можливості для покращення стану технічної та соціальної інфраструктури, системи управління ТПВ, поширення популярності занять спортом і громадських активностей, у тому числі серед людей із вразливих категорій. Межування із обласним центром зменшує проблему недостатньої кількості інфраструктури послуг і відкриває значні можливості для використання механізмів міжмуніципального співробітництва.

Ризики – ОБОРОННА Стратегія -

(проти дія зовнішнім загрозам регіону)

Слабкі сторони громади достатньо сильно пов'язані із зовнішніми загрозами. Така стратегія розрахована на «виживання». У випадку Великоберезовицької громади це означає, що такі загрози, як міграція до великих міст чи закордон може мати вплив на погіршення впливу слабких сторін на розвиток її території. Це стримуватиме приплив нових інвесторів та розвиток місцевого бізнесу і збільшить фінансове навантаження на місцевий бюджет. У такій ситуації потрібно мінімізувати вплив негативного зовнішнього оточення на ситуацію всередині громади, наприклад шляхом посилення місцевої економіки. Продовження війни на Сході країни, зумовить замороження реалізації великих інвестиційних проектів в регіоні і громаді. Значна сума коштів державного бюджету продовжуватиме йти на стримування агресії, а не програми розвитку і покращення якості життя. Карантинні обмеження пандемії COVID-19 в Україні та світі зумовили скорочення виробництва, наслідком цього стало зменшення надходжень у місцеві бюджети. Недосконала державна податкова політика у частині наповнення бюджету громади,

відсутність фінансування на делеговані державою громадам повноваження зумовлює підвищення соціальної напруги та зростання рівня недовіри до державної влади.

КОНСЕРВАТИВНА (ЗБЕРЕЖЕННЯ) Стратегія -

максимальне використання сильних сторін внутрішнього потенціалу регіону за одночасного зменшення зовнішніх загроз

Консервативна стратегія, береться за основу, коли громада функціонує у несприятливому зовнішньому оточенні, але одночасно має ряд значних сильних сторін (може відповідно реагувати на загрози). Даний тип стратегії не розглядається по відношенню до території Великоберезовицької громади. Варіанти дій при такій стратегії передбачають уникання конфронтацій і дуже залежить від конкурентоспроможності громади. Чим більшою у перспективі буде конкурентоспроможність громади, тим більш аргументованим стане використання цього типу стратегії.

Базуючись на результатах соціально-економічного аналізу, SWOT-аналізу та висновках, пропонується обрати для Великоберезовицької територіальної громади як базову для подальшого моделювання ситуації розвитку і формування ієрархії цілей розвитку **Наступальну стратегію (SO) з елементами Конкурентної (WO)** з огляду на найбільшу кількість сильних взаємозв'язків між сильними сторонами і зовнішніми можливостями для розвитку.

Стратегічне бачення Великоберезовицької громади розроблялося учасниками фокус-груп і визначає, якою має бути громада в майбутньому. Бачення об'єднує сукупність конкретних характеристик та стратегічних цілей розвитку:

ВЕЛИКОБЕРЕЗОВИЦЬКА ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА – центр Тернопілля, де гармонійно поєднуються конкурентний економічний розвиток та успішний бізнес з перевагами сільського життя, куточок галицького саду, де хочеться жити, розвиватись та творити...

Це ідейна основа, яка закладає практичні рамки для прийняття стратегічних рішень у громаді. Тільки стратегічні рішення, які відповідають стратегічному контексту, повинні реалізовуватись у громаді, як у тактичному, так і в операційному вимірі.

РОЗДІЛ IV. СТРАТЕГІЧНІ ТА ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Великоберезовицька територіальна громада бачить свій розвиток, як розвиток самостійного багатофункціонального утворення з стійкою та збалансованою економікою, активним і взаємовідповідальним громадянським суспільством, комфортним сільським середовищем, яке б забезпечувало високий рівень життя населення та сприятливих умов для суспільної та господарської діяльності.

Базуючись на результатах соціально-економічного аналізу, SWOT/TOWS-аналізу та висновках, члени робочої групи обрали як базову агресивну (наступальну) стратегію, що передбачає максимальне використання сильних сторін регіону та одночасного використання зовнішніх можливостей.

Таким чином були обрані три головні сфери зосередження зусиль на розвитку Великоберезовицької громади:

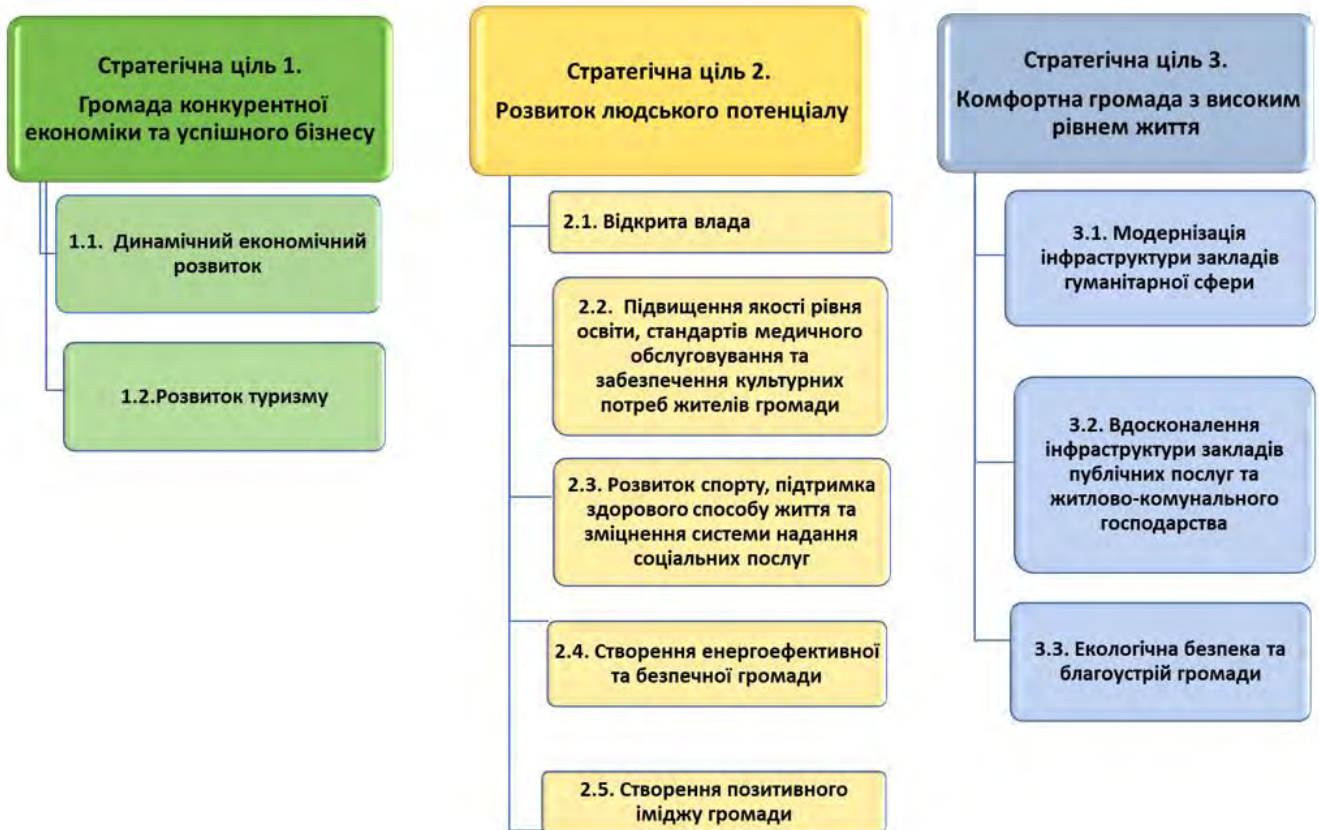

Діаграма 4.1. Стратегічні цілі

Для досягнення мети Стратегії було визначено стратегічні, операційні цілі, а також завдання, необхідні для досягнення соціально-економічного розвитку громади.

Стратегічні цілі повинні давати відповідь на запитання, що необхідно зробити, щоб досягти бачення розвитку громади.

Діаграма 4.2. Стратегічні та операційні цілі

Операційні цілі деталізовані в завданнях. Завдання дають відповіді на запитання, яким шляхом, яким чином громада намагатиметься досягти цілей свого розвитку.

Стратегічна ціль 1.

Громада конкурентної економіки та успішного бізнесу

Великоберезовицька територіальна громада знаходиться біля міста Тернопіль і на даний час її економічний потенціал не використовується в достатній мірі. Зважаючи на те, що Тернопіль не має вільних земельних ділянок для залучення інвестицій, то цією ситуацією має скористатися Великоберезовицька територіальна громада і створити сприятливі умови для залучення інвестицій.

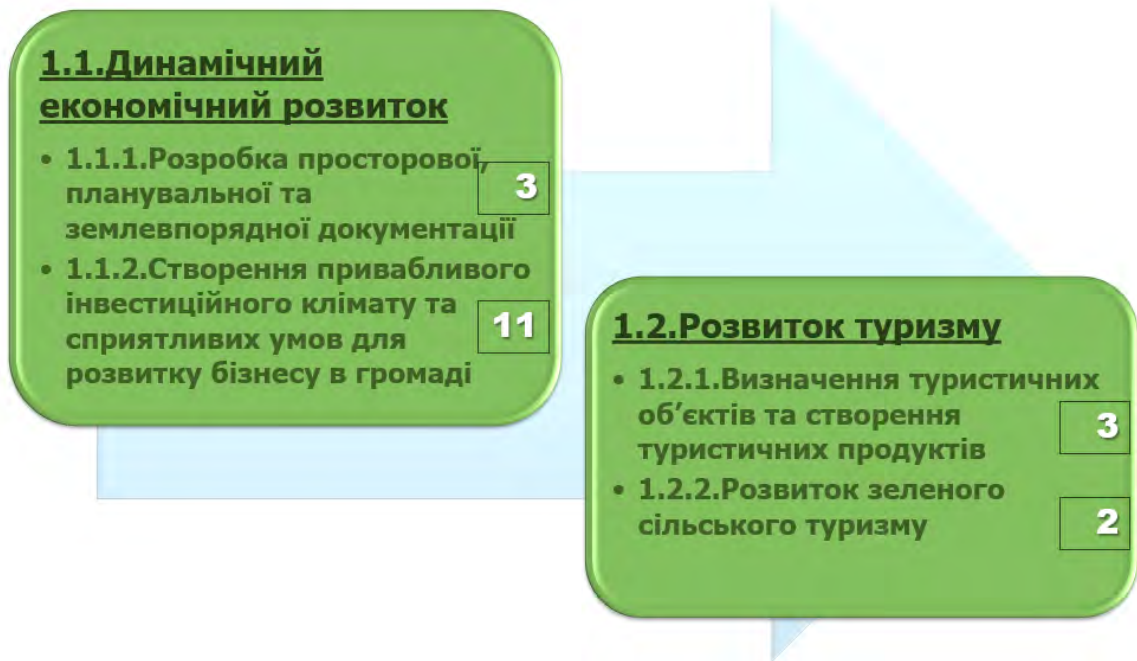
У середньостроковій перспективі економічний профіль Великоберезовицької територіальної громади будуть формувати сільськогосподарське виробництво та переробка с/г продукції, рекреаційна сфера, туризм.

Більшої ваги в економіці громади повинен набути малий і середній бізнес, тому завданням громади є розвиток інфраструктури підтримки бізнесу.

Для втілення таких амбітних завдань необхідне їх інституційне забезпечення через створення інформаційно-консультаційного пункту, Ради підприємців громади, тощо.

Ці та інші можливості були розглянуті членами Робочої групи зі стратегічного планування та знайшли відображення у 2 операційних цілях та 4 завданнях, через які планується досягати цілі.

Досягнення стратегічної цілі 1 пропонується через наступну структуру операційних цілей, завдань та проектів до них:

Діаграма 4.3. Операційні цілі та завдання до Стратегічної цілі 1

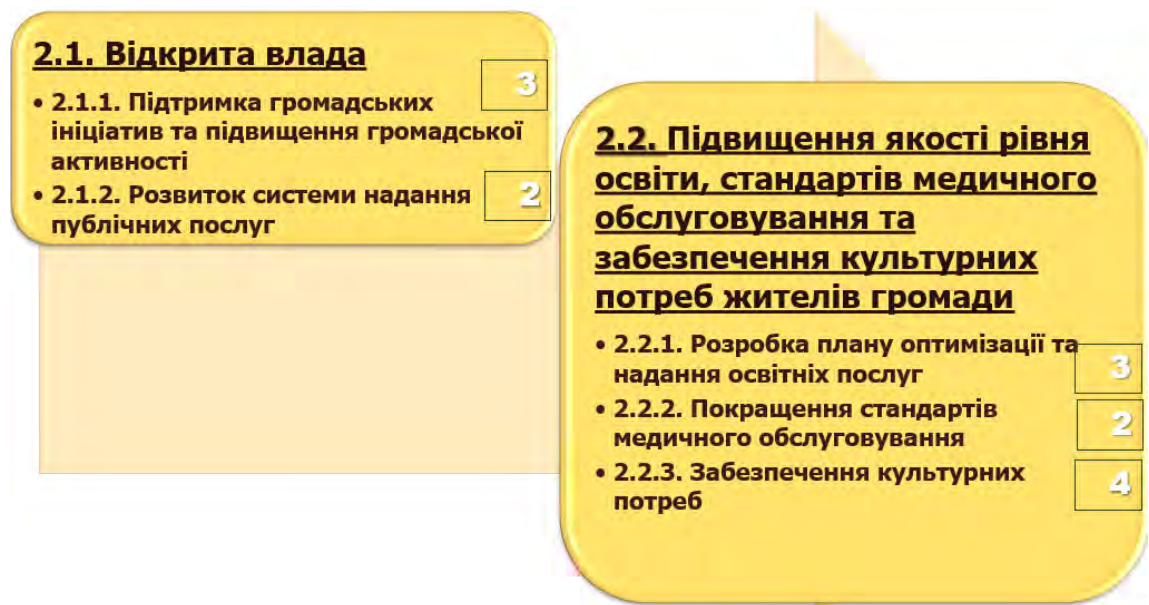
Стратегічна ціль 2.

Розвиток людського потенціалу

Розвиток людського капіталу є засобом і метою підвищення якості життя мешканців громади та посилення його конкурентоспроможності. Підвищення якості життя населення є одним із ключових чинників конкурентоспроможності регіону, оскільки є чинником залучення інвестиційних та трудових ресурсів, інтелектуального капіталу та, з іншого боку, стримує відтік людського і фінансового капіталу закордон.

Враховуючи те, що якість людського капіталу впливає на приплив інвестицій, міграційні процеси, ефективність праці, можна стверджувати, що людський капітал є чинником конкурентоспроможності Великоберезовицької громади.

Досягнення стратегічної цілі 2 пропонується через наступну структуру операційних цілей, завдань та проєктів до них:

Діаграма 4.4. Операційні цілі та завдання до Стратегічної цілі 2

Діаграма 4.5. Операційні цілі та завдання до Стратегічної цілі 2

Стратегічна ціль 3.

Комфортна громада з високим рівнем життя

Сформоване у Великобerezовицькій громаді середовище проживання, мало чим відрізняється від середовища сільських населених пунктів України. Для них притаманна незручність у користуванні сервісами – як у питанні надання адміністративних послуг, так і комунального обслуговування.

Додатковим навантаженням (тягарем), що створює дискомфорт проживання, є незручна, а інколи зруйнована або некоректна інфраструктура. Все це впливає на мешканця громади, підтримує в нього відчуття небезпеки (дискомфورتу). Для подолання цих перешкод громаді необхідно не лише відновити матеріальні об'єкти (інфраструктуру) але й змінити свідомість громадян.

Сформувані почуття комфорту та відбудувати безпеку проживання в громаді повинна третя стратегічна ціль.

Досягнення стратегічної цілі 3 пропонується через таку структуру операційних цілей, завдань та проєктів до них :

Діаграма 4.6. Операційні цілі та завдання до Стратегічної цілі 3

Завдання кожної операційної цілі включає в себе проекти, через які здійснюється досягнення кожної стратегічної цілі.

Таблиця 4.1. Стратегічні, операційні цілі, завдання та проекти

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 1. Громада конкурентної економіки та успішного бізнесу		
ОПЕРАЦІЙНІ ЦІЛІ	ЗАВДАННЯ	ПРОЄКТИ
1.1. Динамічний економічний розвиток	1.1.1. Розробка просторової, планувальної та земельпорядної документації	1.1.1.1. Розробка комплексного плану просторового розвитку територіальної громади
		1.1.1.2. Завершення розробки генерального плану смт. Велика Березовиця
		1.1.1.3. Розробка проекту землеустрою щодо встановлення меж територій територіальної громади.
	1.1.2. Створення привабливого інвестиційного клімату та сприятливих умов для розвитку бізнесу в громаді	1.1.2.1. Проведення інвентаризації об'єктів комунальної власності
		1.1.2.2. Розробка та виготовлення інвестиційного профілю громади
		1.1.2.3. Створення та забезпечення функціонування інформаційно-консультаційного пункту для бізнесу
		1.1.2.4. Проведення заходів щодо налагодження співпраці з бізнесом у громаді
		1.1.2.5. Розробка та затвердження програми підтримки малого та середнього бізнесу
		1.1.2.6. Створення Ради підприємців громади
		1.1.2.7. Виготовлення промоційних матеріалів про громаду (виставковий стенд, буклети, брошури, сувеніри)

		1.1.2.8. Розробка концепції створення індустріального парку
		1.1.2.9. Розробка концепції створення транспортно-логістичного центру
		1.1.2.10. Розробка концепції створення ярмарку/ринку аграрної продукції
		1.1.2.11. Розробка концепції створення лікувально-діагностичного центру
1.2. Розвиток туризму	1.2.1. Визначення туристичних об'єктів та створення туристичних продуктів	1.2.1.1. Визначення туристичних об'єктів та формування їх каталогу
		1.2.1.2. Створення туристичних продуктів
		1.2.1.3. Створення туристичних маршрутів (веломаршрутів, пішохідних, тощо)
	1.2.2. Розвиток зеленого сільського туризму	1.2.2.1. Створення місць для проведення дозвілля
		1.2.2.2. Облаштування рекреаційно-відпочинкових зон

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 2. Розвиток людського потенціалу

ОПЕРАЦІЙНІ ЦІЛІ	ЗАВДАННЯ	ПРОЄКТИ
2.1. Відкрита влада	2.1.1. Підтримка громадських ініціатив та підвищення громадської активності	2.1.1.1. Розробка системи комунікацій з громадськістю та покращення системи інформування населення
		2.1.1.2. Впровадження інструментів громадської участі/ Громадський бюджет, Громадська рада, громадські слухання, опитування, консультації, Петиції, тощо
		2.1.1.3. Підтримка молодіжних ініціатив та діяльності Молодіжної ради
	2.1.2. Розвиток системи надання публічних послуг	2.1.2.1. Вдосконалення системи електронного врядування у громаді
		2.1.2.2. Створення віддалених робочих місць адміністраторів ЦНАП у старостинських округах
	2.2. Підвищення якості рівня освіти, стандартів медичного обслуговування та забезпечення культурних потреб жителів громади	2.2.1. Розробка плану оптимізації та надання освітніх послуг
2.2.1.2. Розробка програми підтримки та вдосконалення позашкільної освіти		
2.2.1.3. Підтримка талановитих дітей та молоді, переможців національних та міжнародних конкурсів, змагань, олімпіад а також педагогів, учні яких показують високі результати.		
2.2.2. Покращення стандартів медичного обслуговування		2.2.2.1. Створення умов для доступності закладів медицини для людей маломобільних груп населення
		2.2.2.2. Розробка програми підтримки для розвитку та самореалізації молодих спеціалістів
		2.2.3. Забезпечення
2.2.3.1. Вивчення запитів населення та формування		

	культурних потреб	напрямів організації змістовного дозвілля
		2.2.3.2. Проведення мистецьких акцій, виставок, етнографічних та історико-краєзнавчих експедицій для вивчення матеріальної та нематеріальної культурної спадщини
		2.2.3.3. Створення культурно-мистецького центру громади
		2.2.3.4. Підтримка творчих ініціатив, особливо молодих талантів.
2.3. Розвиток спорту, підтримка здорового способу життя, зміцнення системи надання соціальних послуг	2.3.1. Розвиток спорту у громаді та популяризація здорового способу життя	2.3.1.1. Розробка та впровадження програми розвитку фізичної культури та спорту у громаді
		2.3.1.2. Підтримка спортсменів громади за видатні досягнення під час змагань та олімпіад
		2.3.1.3. Забезпечення вільного доступу до спортивних об'єктів різним категоріям населення
	2.3.2. Розвиток системи надання соціальних послуг	2.3.2.1. Розробка цільової програми щодо розвитку надання соціальних послуг населенню Великоберезовицької громади
		2.3.2.2. Надання якісних послуг соціально незахищеним верствам населення на засадах гендерної рівності
	2.4. Створення енергоефективної та безпечної громади	2.4.1. Впровадження ефективного енергоменеджменту та енергомоніторингу
2.4.1.2. Проведення заходів з енергоефективності комунальних закладів громади		
2.4.2. Екологічна безпека громади		2.4.2.1. Ліквідація стихійних сміттєзвалищ
		2.4.2.2. Розробка та впровадження Програми охорони навколишнього природного середовища
		2.4.2.3. Розробка та впровадження системи поводження з ТПВ
2.4.3. Підвищення заходів безпеки та громадського порядку		2.4.3.1. Створення поліцейських станцій у громаді
		2.4.3.2. Формування добровільної пожежної команди
		2.4.3.3. Розробка програми покращення місцевої безпеки (встановлення камер відеоспостереження, порядку світлофорів, гасіїв швидкості, тощо)
2.4.4. Розвиток системи житлово-комунального господарства громади		2.4.4.1. Розробка та дотримання правил благоустрою громади
		2.4.4.2. Підвищення якості надання комунальних послуг, максимально наближеної до потреб населення
		2.4.4.3. Стимулювання до створення органів самоорганізації населення (ОСББ, вуличні, будинкові комітети)
		2.4.4.4. Створення внутрішнього автобусного транспортного маршруту

2.5. Створення позитивного іміджу громади	2.5.1. Брендинг території громади	2.5.1.1. Розробка логотипу громади
		2.5.1.2. Створення проморолику про громаду
		2.5.1.3. Виготовлення портфелю сувенірної та рекламної продукції
		2.5.1.4. Розробка символіки громади (герб, хоругва, пісня)
	2.5.2. Проведення заходів з промоції рекреаційного та туристичного потенціалу громади	2.5.2.1. Створення та наповнення туристичного розділу на офіційному сайті громади
		2.5.2.2. Промоція рекреаційного потенціалу громади
		2.5.2.3. Розробка концепції проведення фестивалів у громаді, створення календаря фестивалів
		2.5.2.4. Участь та презентація громади на регіональних та міжнародних виставках
	2.5.3. Налагодження міжмуніципального співробітництва та партнерських відносин з іншими громадами	2.5.3.1. Підписання договорів про міжмуніципальну співпрацю у різних сферах діяльності громади
		2.5.3.2. Налагодження взаємовигідного співробітництва з муніципалітетами інших країн

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 3. Комфортна громада з високим рівнем життя

ОПЕРАЦІЙНІ ЦІЛІ	ЗАВДАННЯ	ПРОЕКТИ
3.1. Модернізація інфраструктури закладів гуманітарної сфери	3.1.1. Модернізація, ремонт та зміцнення матеріально-технічної бази закладів освіти	3.1.1.1. Будівництво середньої загальноосвітньої школи I-III ступеня на 24 класи (600 учнів) по вул. Микулинецька в смт. В.Березовиця
		3.1.1.2. Капітальний ремонт частини приміщень дитячого садка «Дзвіночок» за адресою: вул. Ярмуша, 142а в с. Острів
		3.1.1.3. Капітальний ремонт харчоблоку комунального закладу НВК «Мишковицька загальноосвітня школа ЗОШ I-III ступенів – дошкільний навчальний заклад» за адресою: вул. Шкільна, 27, с. Мишковичі
		3.1.1.4. Капітальний ремонт із застосуванням енергозберігаючих технологій загальноосвітньої школи I-III ступенів по вул. Шкільна, 301 в с. Настасів
		3.1.1.5. Реконструкція приміщень котельні під спортивно-тренажерний зал комунального закладу НВК «Мишковицька загальноосвітня школа ЗОШ I-III ступенів – дошкільний навчальний заклад» за адресою: вул. Шкільна, 27, с. Мишковичі
		3.1.1.6. Капітальний ремонт корпусу №1 комунального закладу Буцнівської ЗОШ I-III ступенів
		3.1.1.7. Реконструкція частини приміщень КЗ Острівська ЗОШ I-III ступенів під заклад дошкільної

	освіти за адресою: вул.. Шкільна, 216, с.Острів
	3.1.1.8. Капітальний ремонт будівлі дитячого садка «Кобзарик» з утепленням фасаду в смт. В.Березовиця
	3.1.1.9. Капітальний ремонт харчоблоку Комунального закладу Острівська ЗОШ I-III ступенів
	3.1.1.10. Капітальний ремонт покрівлі КЗ Острівська ЗОШ I-III ступенів
	3.1.1.11. Капітальний ремонт території КЗ Петриківської ЗОШ I-II ступенів
	3.1.1.12. Капітальний ремонт території дошкільного навчального закладу ясла–садок с. Настасів
	3.1.1.13. Капітальний ремонт території ЗОШ I-III ступенів с.Настасів
	3.1.1.14. Капітальний ремонт території навчально-виховного комплексу в с. Йосипівка
	3.1.1.15. Капітальний ремонт території навчально-виховного комплексу в с. Мар'янівка
	3.1.1.16. Капітальний ремонт із застосуванням енергозберігаючих технологій КЗ Буцнівської ЗОШ I-III ступенів
	3.1.1.17. Капітальний ремонт системи опалення Острівської ЗОШ I-III ст. с. Острів
	3.1.1.18. Капітальний ремонт із застосуванням енергозберігаючих технологій КЗ НВК «Мишковицька загальноосвітня школа ЗОШ I-III ступенів – дошкільний навчальний заклад»
	3.1.1.19. Капітальний ремонт із застосуванням енергозберігаючих технологій КЗ Острівська ЗОШ I-III ступенів
	3.1.1.20. Капітальний ремонт території Великолуцької ЗОШ I ступеня – філія КЗ навчально-виховного комплексу "Мишковицька ЗОШ I-III ступенів дошкільний навчальний заклад"
	3.1.1.21. Капітальний ремонт покрівлі КЗ Лучківська ЗОШ I-II ступенів
	3.1.1.22. Реконструкція будівлі закладу дошкільної освіти у с.Петриків
	3.1.1.23. Капітальний ремонт із застосуванням енергозберігаючих технологій дошкільного навчального закладу ясла–садок с. Настасів
	3.1.1.24. Капітальний ремонт території дошкільного закладу освіти у с.Велика Лука
	3.1.1.25. Будівництво ЗОШ I-III ст. в с.Петриків по вул. Слов'янській

		3.1.1.26. Модернізація навчального обладнання шкільних та дошкільних закладів освіти громади
		3.1.1.27. Придбання шкільних автобусів
3.1.2. Модернізація, ремонт та зміцнення матеріально-технічної бази закладів охорони здоров'я		3.1.2.1. Будівництво АЗПСМ у с.Настасів
		3.1.2.2. Ремонт приміщення фельдшерського пункту в с.Острів
		3.1.2.3. Ремонт приміщення фельдшерського пункту в с.Йосипівка
		3.1.2.4. Капітальний ремонт приміщення фельдшерського пункту в с.Миролюбівка
		3.1.2.5. Ремонт приміщення фельдшерського пункту в с.Мар'янівка
		3.1.2.6. Капітальний ремонт приміщення фельдшерського пункту в с. Велика Лука
		3.1.2.7. Ремонт приміщення фельдшерського пункту в с.Лучка
		3.1.2.8. Капітальний ремонт терапевтичного відділення лікарні с.Мишковичі
		3.1.2.9. Реконструкція будівлі (бувшої амбулаторії загальної практики сімейної медицини в с.Настасів).
		3.1.2.10. Придбання медикаментів, технічних засобів для пільгових категорій населення
3.1.3. Модернізація, ремонт та зміцнення матеріально-технічної бази закладів культури		3.1.3.1. Ремонт Будинку культури смт.В.Березовиця
		3.1.3.2. Ремонт Будинку культури с.Йосипівка
		3.1.3.3. Капітальний ремонт будівлі бібліотеки смт.Велика Березовиця
		3.1.3.4. Встановлення опалення та капітальний ремонт в Будинку культури с.Настасів з енергозберігаючими технологіями
		3.1.3.5. Реконструкція закладів культури с.Буцнів
		3.1.3.6.Реконструкція закладів культури с.Серединки
		3.1.3.7. Модернізація закладу культури с.Острів
		3.1.3.8.Модернізація закладу культури у с.Петриків
		3.1.3.9. Ремонт клубу с. Велика Лука
		3.1.3.10.Реконструкція будівлі закладу культури у с.Миролюбівка
		3.1.3.11. Створення центру дозвілля у с.Мар'янівка
		3.1.3.12.Зміцнення матеріально-технічної бази закладів культури
3.1.4. Модернізація, ремонт та зміцнення матеріально-технічної		3.1.4.1. Створення «Спортивної платформи чемпіонів» на базі лижно-спортивної бази ДЮСШ «Олімп» по вул. Дачна, 35 с.Острів

	бази закладів та об'єктів спорту	3.1.4.2. Облаштування спортивних дитячих майданчиків у кожному населеному пункті громади (15 шт.)
		3.1.4.3. Реконструкція шкільного майданчика під багатофункціональний майданчик з штучним покриттям КЗ НВК «Мишковицька ЗОШ I-III ступенів – дошкільний навчальний заклад»
		3.1.4.4. Встановлення мультифункціонального майданчика із штучним покриттям в с. Настасів на території школи
		3.1.4.5. Облаштування мультифункціонального майданчика із штучним покриттям у с.Острів
		3.1.4.6. Облаштування мультифункціонального майданчика із штучним покриттям у смт. Велика Березовиця
		3.1.4.7. Облаштування мультифункціонального майданчика із штучним покриттям у с. Петриків
		3.1.4.8. Облаштування футбольного поля у с.Петриків
		3.1.4.9. Капітальний ремонт стадіону смт.Велика Березовиця
		3.1.4.10. Облаштування футбольного поля у с.Острів
		3.1.4.11. Облаштування футбольного поля у с.Велика Лука
		3.1.4.12. Облаштування футбольного поля у с.Мишковичі
		3.1.4.13. Облаштування футбольного поля у с.Настасів
		3.1.4.14. Облаштування футбольного поля у с.Миролюбівка
		3.1.4.15. Облаштування футбольного поля у с.Буцнів
		3.1.4.16. Реконструкція приміщення котельні під спортивний зал по вул.Енергетична у смт. Велика Березовиця
		3.1.4.17. Облаштування спортивно-відпочинкового комплексу (мікрорайон Індустріальний смт. В.Березовиця
		3.1.4.18.Реконструкція частини приміщення ЗОШ с.Острів під спортивний зал контактних видів спорту
		3.1.4.19. Облаштування майданчика для гри у пейнтбол/стайтбол
		3.2. Вдосконалення інфраструктури закладів публічних послуг та житлово-комунального
3.2.1.2. Ремонт фасаду адміністративного приміщення Миролюбівського старостинського округу		
3.2.1.3. Ремонт адміністративного приміщення Петриківського старостинського округу		

господарства		3.2.1.4. Ремонт адміністративного приміщення Острівського старостинського округу
		3.2.1.5. Ремонт адміністративного приміщення Великолуцького адміністративного округу
	3.2.2. Розвиток дорожньої інфраструктури та житлово-комунального господарства	3.2.2.1. Капітальний ремонт дороги між населеними пунктами Мар'янівка та Йосипівка
		3.2.2.2. Капітальний ремонт дороги між населеними пунктами Йосипівка та Настасів
		3.2.2.3. Капітальний ремонт дороги між населеними пунктами Настасів та Лучка
		3.2.2.4. Поточний ремонт дороги по вул. І.Франка с.Миролюбівка
		3.2.2.5. Облаштування асфальтного покриття по вулиці Польна с.Петриків
		3.2.2.6. Капітальний ремонт дорожнього покриття по вул.Шевченка смт.Велика Березовиця
		3.2.2.7. Капітальний ремонт дорожнього покриття по вул. Миру смт.Велика Березовиця
		3.2.2.8. Капітальний ремонт тротуару по вул. Національного Відродження смт. В.Березовиця
		3.2.2.9. Капітальний ремонт тротуару по вул. Кордуби с.Острів
		3.2.2.10. Капітальний ремонт тротуару по вул.Відродження с.Острів
		3.2.2.11. Капітальний ремонт тротуару по вул. Василя Ярмуша с.Острів
		3.2.2.12. Ремонт дороги між населеними пунктами Велика Березовиця та Петриків
		3.2.2.13. Ремонт дороги між населеними пунктами Мишковичі, Велика Лука, Хатки
		3.2.2.14. Ремонт дороги між населеними пунктами Буцнів - Серединки
		3.2.2.15. Ремонт комунальних доріг населених пунктів Велика Березовиця, Петриків, Острів, Буцнів, Серединки, Мишковичі, Велика Лука, Хатки, Миролюбівка, Лучка, Настасів, Йосипівка, Мар'янівка
		3.2.2.16. Капітальний ремонт асфальтного покриття між населеними пунктами Мишковичі, Миролюбівка, Лучка
3.2.2.17. Ремонт доріг та благоустрій мікрорайону Індустріальний в селищі В.Березовиця		
3.2.2.18. Капітальний ремонт дорожнього покриття по вул. Івана Франка с.Мишковичі		

		3.2.2.19. Зміцнення матеріально-технічної бази житлово-комунального господарства
3.3.Екологічна безпека та благоустрій громади	3.3.1. Екологічна безпека	3.3.1.1. Будівництво очисних споруд у смт. Велика Березовиця та с.Петриків
		3.3.1.2. Будівництво нових та реконструкція старих систем водопостачання у населених пунктах громади
		3.3.1.3. Відновлення, очищення ставків, річок та їх прибережних захисних смуг
	3.3.2. Благоустрій населених пунктів громади	3.3.2.1. Модернізація вуличного освітлення у населених пунктах Велика Березовиця, Петриків, Острів, Буцнів, Серединки, Мишковичі, Велика Лука, Хатки, Миролобівка, Лучка, Настасів, Йосипівка, Мар'янівка
		3.3.2.2. Організація зелених зон та зон відпочинку

РОЗДІЛ V.

АНАЛІЗ ВІДПОВІДНОСТІ ПОЛОЖЕНЬ СТРАТЕГІЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ДЕРЖАВНІЙ СТРАТЕГІЇ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ ТА СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Стратегія розвитку Великоберезовицької територіальної громади на 2021-2027 роки узгоджена з Державною стратегією регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 05 серпня 2020 року № 695 «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки» та з Стратегією розвитку Тернопільської області на 2021-2027 роки, яка затверджена рішенням сесії Тернопільської обласної ради від 03 грудня 2020 року № 16.

Узгодженість Стратегії громади з Державною стратегією регіонального розвитку

Державна стратегія регіонального розвитку передбачає такі три Стратегічні цілі:

1. Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах.
2. Підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів.
3. Розбудова ефективного багаторівневого врядування.

Стратегія розвитку Великоберезовицької громади, крім власних цілей розвитку громади, містить цілі, що відповідають цілям Державної стратегії регіонального розвитку.

✓ **Стратегічна ціль 1. Громада конкурентної економіки та успішного бізнесу** підтримує стратегічні цілі Державної стратегії регіонального розвитку:

1. Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах.
2. Підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів.

✓ **Стратегічна ціль 2. Розвиток людського потенціалу** найбільш узгоджується з стратегічними цілями Державної стратегії регіонального розвитку:

1. Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах.
2. Підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів.
3. Розбудова ефективного багаторівневого врядування.

✓ **Стратегічна ціль 3. Комфортна громада з високим рівнем життя** особливо узгоджується з стратегічною ціллю Державної стратегії регіонального розвитку:

1. Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах.

Таблиця 5.1. Узгодженість стратегічних цілей Стратегії розвитку Великоберезовицької територіальної громади із стратегічними цілями Державної стратегії регіонального розвитку

Стратегічні цілі Стратегії розвитку Великоберезовицької територіальної громади	Стратегічні цілі Державної стратегії регіонального розвитку		
	1. Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах	2. Підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів	3. Розбудова ефективного багаторівневого врядування
1. Громада конкурентної економіки та успішного бізнесу	✓	✓	
2. Розвиток людського потенціалу	✓	✓	✓
3. Комфортна громада з високим рівнем життя	✓		

Узгодженість Стратегії громади з Стратегією розвитку Тернопільської області

Стратегія розвитку Тернопільської області передбачає такі три Стратегічні цілі:

1. Розвиток людського капіталу та підвищення стандартів життя населення.
2. Підвищення конкурентоспроможності регіону.
3. Розвиток сільських територій.

Стратегія розвитку Великоберезовицької громади, крім власних цілей розвитку громади, містить цілі, що відповідають цілям Стратегії розвитку Тернопільської області.

✓ **Стратегічна ціль 1. Громада конкурентної економіки та успішного бізнесу** підтримує стратегічні цілі Стратегії розвитку Тернопільської області:

2. Підвищення конкурентоспроможності регіону.
3. Розвиток сільських територій.

✓ **Стратегічна ціль 2. Розвиток людського потенціалу** найбільш узгоджується з стратегічними цілями Стратегії розвитку Тернопільської області:

1. Розвиток людського капіталу та підвищення стандартів життя населення.
2. Підвищення конкурентоспроможності регіону.
3. Розвиток сільських територій.

✓ **Стратегічна ціль 3. Комфортна громада з високим рівнем життя** особливо узгоджується з стратегічними цілями Стратегії розвитку Тернопільської області:

1. Розвиток людського капіталу та підвищення стандартів життя населення.

2. Підвищення конкурентоспроможності регіону.
3. Розвиток сільських територій.

Таблиця 5.2. Узгодженість стратегічних цілей Стратегії розвитку Великоберезовицької територіальної громади із стратегічними цілями Стратегії розвитку Тернопільської області

Стратегічні цілі Стратегії розвитку Великоберезовицької територіальної громади	Стратегічні цілі Стратегії розвитку Тернопільської області		
	1. Розвиток людського капіталу та підвищення стандартів життя населення	2. Підвищення конкурентоспроможності регіону	3. Розвиток сільських територій
1. Громада конкурентної економіки та успішного бізнесу		V	V
2. Розвиток людського потенціалу	V	V	V
3. Комфортна громада з високим рівнем життя	V	V	V

РОЗДІЛ VI. ЕТАПИ ТА МЕХАНІЗМИ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ

В основу Плану реалізації стратегії лягли проектні ідеї, відібрані під час засідання 17 вересня 2021 року та доопрацьовані членами Робочої групи на основі пропозицій, що надійшли від мешканців, представників підприємств, установ та організацій Великоберезовицької територіальної громади.

Часові рамки і засоби реалізації

План реалізації Стратегії сформований у відповідності зі стратегічними цілями, які реалізуються через відповідно 156 технічні завдання на проекти місцевого розвитку. Стратегія буде реалізовуватися у два етапи:

- перший – 2021-2024 роки;
- другий – 2025-2027 роки.

За джерелами залучення коштів:

- *Бюджетний* – податки та збори, продаж та оренда комунального майна, місцеві та державні цільові програми, угоди щодо регіонального соціально-економічного розвитку;
- *Інвестиційний* – корпоратизація комунальних підприємств (їх перетворення на господарські товариства); компенсація впливу;
- *Грантовий* – міжнародна технічна допомога; гранти міжнародних донорських організацій; проекти корпоративно-соціальної відповідальності, тощо.

Фінансове забезпечення реалізації Стратегії розвитку відбуватиметься шляхом залучення:

- ✓ власних надходжень селищного бюджету;
- ✓ коштів Державного фонду регіонального розвитку;
- ✓ грантів Українського культурного фонду;
- ✓ Секторальної бюджетної підтримки ЄС;
- ✓ субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку;
- ✓ галузевих державних субвенцій (НУШ, «спортивна», тощо);
- ✓ «екологічних коштів» державного та обласного бюджетів;
- ✓ коштів міжнародної технічної допомоги;
- ✓ грантів різних програм та проектів;
- ✓ інших коштів, незаборонених чинним законодавством.

Основним джерелом фінансування проектів стратегії розвитку будуть кошти бюджету громади, державні субвенції та інші зовнішні фонди, які дозволять реалізувати більшу кількість завдань, згідно з визначеними органами влади громади пріоритетами. У разі подачі заявки щодо виділення коштів з зовнішніх державних фондів на реалізацію і співфінансування завдань, кожного разу буде проводитись аналіз вимог, які стосуються пропорції частки власних коштів громади у фінансуванні і принципів формально-правового врегулювання цих завдань.

РОЗДІЛ VII. МОНІТОРИНГ ТА ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ МІСЦЕВОЇ СТРАТЕГІЇ

Реалізація завдань стратегії передбачає виконання одночасно багатьох завдань різними структурними підрозділами селищної ради за участі багатьох партнерів, що ставить перед керівництвом громади питання раціонального управління цим доволі складним процесом. Система управління стратегією має два рівні: політичний та технічний.

Політичний рівень забезпечує особисто селищний голова, виконком та селищна рада. На цьому рівні заслуховуються та затверджуються звіти Робочої групи з розробки та впровадження стратегії, пропозиції щодо внесення змін (оновлення) стратегії. Селищна рада приймає рішення щодо внесення змін до Стратегії на підставі пропозицій селищного голови.

Технічний рівень супровід управління та моніторингу забезпечує Робоча група з розробки та впровадження стратегії, яка:

- забезпечує виконання завдань стратегії згідно затвердженого плану;
- здійснює моніторинг соціально-економічного стану громади за визначеними показниками;
- аналізує співвідношення основних соціально-економічних показників громади та зовнішнього середовища (області, країни, світу тощо);
- вивчає основні політичні, економічні, фінансові, соціальні, наукові, технологічні і т.д. тенденції, визначає їх впливи на громаду;
- формує пропозиції стратегічних сценаріїв в нових політичних, соціально-економічних умовах зовнішнього середовища;
- аналізує соціально-економічні тенденції найближчих конкурентів у порівнянні з показниками громади;
- аналізує загрози, які надходять від конкурентів;
- формує пропозиції змін до цілей і завдань, які необхідно вносити до стратегії як відповідь на виявлені нові загрози і можливості.

Управління процесом реалізації Стратегії

Управління процесом реалізації Стратегії розвитку Великобerezовицької територіальної громади на 2021-2027 роки проводиться за принципами єдності управління, персональної відповідальності, прозорості та поточної координації дій. Адміністрування процесу реалізації стратегії здійснюється виконавчим комітетом та відповідними структурними підрозділами селищної ради.

З метою координації дій рішенням виконавчого комітету створюється постійно діючий Комітет з управління впровадженням Стратегії розвитку (далі – КУВ). До складу КУВ входять відповідальні за виконання завдань Стратегії розвитку. Очолює КУВ селищний голова. Повний склад КУВ та персональна відповідальність за реалізацію завдань Стратегії розвитку визначається рішенням виконавчого комітету. КУВ збирається не рідше одного разу на пів року та виконує наступні функції:

- організовує взаємодію структурних підрозділів селищної ради, органів державної влади, підприємств та установ громади в процесі реалізації Стратегії розвитку, програм та проектів в громаді;
- здійснює підготовку щорічних звітів про стан реалізації Стратегії розвитку, надає їх селищному голові та презентує їх на засіданні виконкому та на останньому в році

черговому пленарному засіданні селищної ради. Повний текст звіту підлягає обов'язковому розміщенню в мережі Інтернет.

Пропозиції щодо зміни основного тексту Стратегічного плану розглядаються відділом економічного розвитку, інвестицій та державних закупівель селищної ради, обговорюються на чергових та позачергових нарадах КУВ і виносяться на розгляд сесії Великоберезовицької селищної ради один раз на рік (за потреби, двічі на рік).

Рис.7.1 Моніторинг Стратегії розвитку Великоберезовицької громади

Процедура моніторингу Стратегії

Моніторинг – це постійний процес збору даних щодо процесу і показників виконання стратегії, що досягаються у ході її реалізації. Результати моніторингу є основою для висновків про необхідність коригування/ оновлення місцевої стратегії та стимулювання її реалізації.

У ході моніторингу Стратегії вирішуються такі завдання:

- стимулювання реалізації Стратегії в цілому та за окремими цілями і завданнями;
- оцінювання ступеня досягнення головної мети і цілей Стратегії, надання інформації для прийняття рішень про розподіл ресурсів на досягнення цілей чи про коректування цілей;
- оцінювання ступеня реалізації завдань, надання інформації для уточнення і коректування завдань Стратегії.

Моніторинг Стратегії розвитку Великоберезовицької територіальної громади включає три рівні:

1) Моніторинг зовнішнього середовища розвитку громади.

Базується на аналізі основних показників, що характеризують ситуацію в державі в цілому та Тернопільській області, які є стратегічно важливими для селищної громади. Підсумки підводяться один раз на рік та доводяться як частина зведеного аналітичного моніторингового звіту.

2) Моніторинг процесу реалізації стратегії відповідно до наступних показників:

- обсяги фактичних доходів місцевого бюджету на душу населення;

- обсяги фактичних видатків місцевого бюджету на душу населення;
- рівень виконання доходів загального фонду зведеного бюджету громади;
- обсяг доходів зведеного бюджету громади;
- обсяг надходжень до бюджету територіальної громади від сплати податку на доходи фізичних осіб на 1 особу;
- обсяг надходжень до бюджету територіальної громади від плати за землю на 1 особу;
- обсяг надходжень до бюджету територіальної громади від сплати єдиного податку на 1 особу;
- обсяг надходжень до бюджету територіальної громади від сплати акцизного податку на 1 особу;
- обсяг надходжень до бюджету територіальної громади від сплати податку на нерухоме майно на 1 особу;
- середньої місячної заробітної плати;
- обсяг прямих іноземних інвестицій у громаду;
- обсяг капітальних видатків зведеного бюджету громади;
- чисельність населення, зайнятого у всіх сферах економіки;
- кількість зареєстрованих безробітних;
- природний приріст (скорочення) населення;
- протяжність автомобільних доріг загального користування місцевого значення, на яких проведено капітальний ремонт, реконструкцію;
- знаходження територіальної громади в рейтингу серед громад, які мають високий та середній рівень спроможності;
- рівень інвентаризації земель громади державної та комунальної власності;
- середній бал за результатами ЗНО в школах громади;
- розширення мережі опорних закладів загальної середньої освіти;
- організація підвезення учнів до закладів загальної середньої освіти шкільним автобусом;
- частка дітей дошкільного віку охоплена дошкільними навчальними закладами, у загальній кількості дітей дошкільного віку;
- середня наповнюваність класів загальноосвітньої школи територіальної громади;
- середня наповнюваність групи дошкільного навчального закладу територіальної громади;
- кількість дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, яких влаштували до сімейних форм виховання;
- контингент, який потребує соціальної підтримки;
- кількість осіб, охоплених соціальними програмами та послугами, що фінансуються за кошти місцевого бюджету;
- кількість укладених декларацій про вибір лікаря, який надає первинну медичну допомогу;
- кількість лікарів загальної практики – сімейних лікарів на 1000 осіб наявного населення на кінець року;
- кількість проєктів регіонального розвитку, що реалізуються на території громади;

– обсяг фінансування проєктів регіонального розвитку, що реалізуються на території громади;

Звіт про виконання цієї частини моніторингу готується щорічно, як частина зведеного аналітичного моніторингового звіту.

3) Моніторинг виконання проєктів місцевого розвитку, що складають План реалізації Стратегії.

Оцінюється стан виконання кожного проєкту та ступінь досягнення результатів, передбачених технічним завданням на проєкт. Раз на рік (10 грудня) відділ економічного розвитку, інвестицій та державних закупівель Великоберезовицької селищної ради направляє відповідальним за моніторинг виконання Стратегії нагадування про необхідність надати річний моніторинговий звіт. До 15 числа зазначеного місяця відділ економічного розвитку, інвестиційної діяльності та державних закупівель повинен одержати моніторингові звіти. На підставі результатів моніторингу, один раз на рік відділ бухгалтерського обліку, матеріально-технічного забезпечення та звітності вносить на чергову бюджетну комісію проміжний аналіз фінансових потреб, зведений по всіх стратегічних цілях. Погоджений бюджетною комісією аналіз фінансових потреб враховується під час розробки проєкту бюджету на наступний рік.

Великоберезовицький
селищний голова

Андрій ГАЛАЙКО

ВЕЛІКОБЕРЕЗОВИЦЬКА
ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА

Великобerezовицька територіальна громада

©2021